

Crna Gora
Ministarstvo odbrane

BESPLATAN
PRIMJERAK

PARTNER

Mjesečnik o evroatlantskim integracijama odbrane i vojsci broj 14, april 2009. godine

Strasbourg - Kehl NATO
medi 4 avril 2009 OTAN

INTERVJU: MINISTAR ODBRANE
REPUBLIKE MAKEDONIJE ZORAN KONJANOVSKI
SVAKA MISIJA JE JEDNA NAUČENA LEKCIJA

TEMA BROJA:
SAMIT NATO I CRNA GORA

Crna Gora
Ministarstvo odbrane

Vojska
Crne Gore

Nova snaga - Vojska Crne Gore

SADRŽAJ

INTERVJU: MINISTAR ODBRANE REPUBLIKE MAKEDONIJE ZORAN KONJANOVSKI	4
SVAKA MISIJA JE JEDNA NAUČENA LEKCIJA <i>Vidak Latković</i>	
KOMENTAR: NATO U KOMŠILUKU	7
<i>Ilija Despotović</i>	
CRNA GORA I PZM: OCJENA OPERATIVNOSTI KROZ OCC	9
<i>mr Tihomir Mijović</i>	
POZIV ZA MAP OVE GODINE	11
<i>Mihailo Danilović</i>	
PREDSTAVLJAMO: CENTAR ZA OBUKU VOJSKE CRNE GORE	13
<i>Marinko M. Slomo</i>	
VOJNA TEHNIKA: TASER - ORUŽJE KOJE NE UBIJA	15
<i>Marinko M. Slomo</i>	
IZ DIREKCIJE ZA ZAŠTITU TAJNIH PODATAKA ČETIRI STEPENA TAJNOSTI	16
JOZEF HELCL: MISIJE EU SVE VAŽNIJE	17
GLOBUS: ČLANICE ALBANIJA I HRVATSKA	19
<i>Zorica Minevska</i>	
KAD JE NEVOLJA - TU JE VOJSKA	20
<i>Marinko M. Slomo</i>	
ZAŠTO JE NATO POTREBNA CRNA GORA?	21
VIJESTI	22
DNEVNIK VOJNOG POSMATRAČA	23
<i>Kapetan Branko Đurđić</i>	
NOVA LETAČKA OPREMA ZA PILOTE	24
<i>ppk. Miroljub Antanasijević</i>	
GENERALNI SEKRETAR NATO: PROMJENA OPISA RADNOG MJESTA?	25
FELJTON: CRNOGORSKA VOJSKA U EMIGRACIJI	26
<i>Ilija Despotović</i>	

IMPRESSUM

Partner - mjesecnik o evroatlantskim integracijama, odbrani i Vojsci

april 2009. godine BROJ: 14

IZDAVAČ: Ministarstvo odbrane Crne Gore

ZA IZDAVAČA: mr Boro Vučinić

UREDNIK: Vidak Latković

REDAKCIJA: Ilija Despotović, Olivera Đukanović, Zorica Minevska, Marinko M. Slomo, Tihomir Mijović, Mihailo Danilović, Irena Radoman, Sanja Dajević

TEHNIČKI UREDNIK: Miodrag Kankaraš

KONTAKT: Portparol // TEL/FAX: +382 20 241 375

E-MAIL: pr@mod.co.me

WEB: www.gov.me/odbrana

ADRESA: Jovana Tomaševića 29

ŠTAMPA: Pobjeda, Podgorica // TIRAŽ: 5.000

BROD „KLARKING“ U BARU

Brod Mornarice Sjedinjenih Američkih Država „USS Klarking FFG42“ uplovio je 13. aprila u Luku Bar, u sklopu američko-crnogorskog vojnog partnerstva. Komandant združenih snaga NATO u Napulju i komandant američkih pomorskih snaga u Evropi i Africi admiral Mark Ficdžerald i zapovjednik broda kapetan fregate Skot Smit priredili su prijem za predstavnike Vlade, diplomatskog kora i javnog života Crne Gore.

Admiral Ficdžerald je istakao da je na samitu NATO u Strazburu pozdravljen napredak Crne Gore u reformi sistema odbrane, individualnom akcionom programu partnerstva, kao i veliki progres u približavanju Alijansi. „Veoma smo ponosni što imamo Crnu Goru kao partnera i upravo je ovaj brod američke mornarice simbol prijateljstva između naše dvije zemlje“, kazao je on.

Predsjednik Crne Gore Filip Vujanović je podsjetio da je posjeta američkog broda uslijedila nakon samita u Strazburu koji je jasno označio snažan progres naše države u bezbjednosnoj sferi i otvorio dinamičniji put Crnoj Gori prema NATO integracijama. „Crna Gora je veoma ponosna na svoja dostignuća u sferi bezb-

jednosti i uvjereni smo da ćemo nastaviti jednakim intenzitetom na našem evroatlantskom putu“, rekao je on. Predsjednik Vujanović se osvrnuo i na dobru saradnju sa Vojskom SAD, koja je posebno intenzivna u oblastima obuke i obrazovanja, kao i izuzetnu saradnju sa Nacionalnom gardom države Mejn.

Komandant Mornarice Vojske Crne Gore Rajko Bulatović upoznao je komandanta američkog broda o organizaciji i zadacima Mornarice, učešću njenih pripadnika u međunarodnim vježbama, kao i implementaciji partnerskih ciljeva iz nadležnosti Mornarice. Takođe, sagovornici su razgovarali i o mogućnostima za unapređenje saradnje i učešću u zajedničkim vježbama.

„USS Klarking FFG42“ je fregata sa navođenim projektilima koja predstavlja protivpodmorničko borbeno plovilo, a nazvan je po kontraadmiralu Tomasu Klarkingu, podmorničkom heroju iz rata na Pacifiku u vrijeme Drugog svjetskog rata. Brod je dugačak 138 metara, širok oko 14 metara, a izgrađen je u državi Mejn 1982. godine.

I. Radoman

Zoran Konjanovski, ministar odbrane Republike Makedonije

SVAKA MISIJA JE JEDNA NAUČENA LEKCIJA

Nijedna zemlja nije dovoljno velika da se sama izbori sa zlom terorizma i nijedna zemlja nije toliko mala da ne može da pomogne u borbi protiv tog zla, kaže za Partner ministar Konjanovski.

Gospodine ministre, za početak, možete li dati generalnu ocjenu stanja u makedonskoj vojsci i ostvarenog na planu reforme u sistemu odbrane?

Makedonska armija stalno je napredovala u ovih dvadesetak godina, otkako koračamo ka potpunoj NATO integraciji. Sa tim smo počeli kada smo se osamostalili i krenuli smo sa nulte pozicije. Koračali smo ka reformama i danas, s ponosom, mogu da kažem da imamo već izgrađenu vojsku, koja je prepoznatljiva, ne samo u Republici Makedoniji, već i šire. Zadovoljstvo je kada, kao ministar, svugdje gdje odem, čujem pohvalne riječi o makedonskim vojnicima i našoj vojsci i o svim dostignućima koje smo postigli u godinama nakon osamostaljenja Makedonije. Prije nekoliko mjeseci bio sam u prilici da posjetim naše vojnike u Iraku. Tada sam od komandanata Združenih snaga čuo najljepše riječi o makedonskim vojnicima. Za nekoliko dana idem u Avganistan, u Kabul, kao i na druga mjesta, gdje naši vojnici učestvuju u različitim misijama. Posjetio sam ih u evropskoj misiji „Altea“ u Bosni i Hercegovini, gdje isto tako dajemo svoj doprinos i, kao ministar, veoma sam ponosan. Za to što smo izgradili jednu prepoznatljivu vojsku, sigurno su zaslužni i ostali ministri ali i Generalštab. Ako smo počeli od nule kada smo se osamostalili, danas zaista imamo jedan razvijen organizam, koji jednostavno traži da bude uključen u druge misije, zato što prevazilazi ono što može da pruži ovdje, na teritoriji Republike Makedonije.

Iako ste djelimično odgovorili, možete li biti precizniji kada je riječ o budućim planovima, koji bi to bili prioriteti u modernizaciji vojske, dostizanju interoperabilnosti i uopšte ciljeva koje ste postavili?

Imamo nekoliko zadataka na kojima bi trebalo da poradimo u predstojećem periodu, a prvo je to što smo prihvatili kao obavezu sa NATO samita u Rigi - kada je jasno ukazano da sve zemlje koje teže članstvu u NATO treba da

Zoran Konjanovski

Ako smo počeli od nule kada smo se osamostalili, danas imamo jedan razvijen organizam, koji jednostavno traži da bude uključen u druge misije, zato što prevazilazi ono što može da pruži na teritoriji Republike Makedonije.

daju svoj doprinos. Dakle, u tom smislu, potrebno je da radimo na izgradnji naše vojske, kako bi omogućili da 8 odsto njenog sastava uvijek bude sposobno i spremno da se uključi u bilo koju misiju do 2013. ili 2014. godine, a da veliki dio jedinica, isto tako, budu dobro obučene kako bi uvijek mogle da se uključe kao podrška NATO alijansi. Zbog toga mislim da imamo svakodnevne izazove da našu vojsku obučavamo po tim standardima, da uvijek bude spremna i da može da se suoči sa svim izazovima. U isto vrijeme, danas sa zadovoljstvom mogu da kažem da smo šesta ili sedma zemlja po broju vojnika koji učestvuju u misijama u odnosu na ukupni broj vojnika u vojsci. Znači, učestvujemo sa više od 3% sastava u misijama van granica Republike Makedonije. Do prije nekoliko mjeseci imali smo misiju u Iraku koja se, na naše zadovoljstvo ugasila, jer je, na neki način, ispunjen cilj te misije. Danas su naši vojnici u Avganistanu i Bosni i Hercegovini. Takođe, pružamo logističku podršku KFOR-u na Kosovu. Isto tako, imamo jednog našeg vojnika, čime simbolično podržavamo misiju UN u Libanu.

Kada ste već pomenuli mirovne misije, možete li nam reći koliko je za vašu državu i vojsku značajno učešće i koji su to pozitivni efekti od učešća vaše vojske u mirovnim misijama?

Sjećam se nečega što je rečeno prilikom moje

posjete Vašingtonu, kada sam razgovarao sa komandantima i predstavnicima rukovodstva SAD, a to je da nijedna zemlja nije dovoljno velika da se sama izbori sa zlom terorizma, kao i da nijedna zemlja nije toliko mala da ne može da pomogne u borbi protiv tog zla. Tu vidimo poziciju Republike Makedonije, tu treba da se posmatra i pozicija Crne Gore, Slovenije i drugih manjih zemalja, koje su ili će biti dio NATO-a, ali su definitivno krenule

Danas, sa zadovoljstvom, mogu da kažem da smo šesta ili sedma zemlja po broju vojnika koji učestvuju u misijama, u odnosu na ukupni broj vojnika.

u tom pravcu. Pored toga što je zadovoljstvo pomoći u toj borbi protiv terorizma i napo- rima da se očuva svjetski poredak i demokra- tija, mislim da je to ujedno i veliko iskustvo za samu vojsku, konkretno za makedonsku vojs- ku, jer određeni vojnici već imaju jednu, dvije ili tri misije za sobom, što je od ogromnog značaja, kako za izgradnju bezbjednosti same vojske, tako i za obuku mlađih vojnika. Iskus- ni vojnici prelaze u podoficire, imaju priliku da učestvuju u obuci mlađih vojnika i, jednos- tavno, svaka misija, svaki zadatak je jedna na- učena lekcija u vojsci. Ta naučena lekcija se dalje prenosi na generacije i generacije drugih

vojnika koji dolaze. Iskustvo je ogromno, za- dovoljstvo je, takođe, veliko. Svjesni smo i rizi- ka. Svaka misija nosi svoje rizike, kao i svoje izazove. Tamo je definitivno ratno stanje, a to je još jedna veća obaveza za oficire i za Mini- starstvo odbrane, da šalju, kako bi se reklo, „top“ (vrhunski) spremne vojnike, koji bi mogli tamo da prežive i da zaštite sami sebe, kao i da zaštite stanovništvo u misiji u koju su poslati.

Govorili ste o interoperabilnosti i dostignut novou na tom planu. Kada je riječ o oprem- ljenosti Vojske, kako ste zadovoljni dosti- zanjem interoperabilnosti na tom planu?

Mi smo 1995. godine zakoračili putem refor- mi i izgradnje jake i obučene vojske. Inicijativa za osnivanje Partnerstva za mir pokrenuta je 1994. godine, a mi smo se u tu agendu uključili godinu kasnije putem raznih treninga, kur- seva i obuka, dok smo 1999. godine počeli da prelazimo tih, da kažem, deset koraka ka pu- nopravnom članstvu u NATO - preko MAP procesa (Akcioni plan za članstvo) i PARP-a (Proces planiranja i revizije). Svake godine smo sve više napredovali na tom putu i bili smo stalno ocjenjivani i nakon deset godina smo, na neki način, iznad MAP procesa. Dak- le, prošli smo te korake i, danas, sa sigurnošću, možemo reći da je naša vojska interoperabilna i spremna da se suoči sa svim izazovima, da je u skladu sa svim NATO standardima. To bi

bilo u vezi sa tehničkim i taktičkim dijelom. Međutim, paralelno sa tim, svaka vojska mora voditi računa i brigu o obnavljanju oružja i obuci svojih vojnika. Imamo pripremljene dugoročne planove nabavki, sve sa ciljem da povećamo bezbjednost Republike Makedonije, a i da bi sa našim kapacitetima bili u stanju da pomognemo u svim misijama u kojima bismo bili raspoređeni kao mirovne snage. U skladu sa tim imamo svoju poziciju i znamo tačno šta i koje godine treba da nabavimo. A koja je vodilja, kako mi to radimo? Pa mi smo prihvatili Partnerske ciljeve i tačno znamo da 2009. ili 2010. godine treba da opremimo jedan osrednji pješadijski bataljon, znamo da 2013. godine treba da budemo spremni da imamo jednu poljsku bolnicu iz ROLL 2 nivoa i sve nas to upućuje kakva nam oprema treba i šta treba da uradimo da bismo ostvarili našu misiju.

Crna Gora je novembra prošle godine aplicirala za MAP status. S obzirom da imate iskustva, kao zemlja, u Akcionom planu za članstvu, možete li nam prenijeti neka iskustva?

Crna Gora je napravila ogroman iskorak u zadnjih nekoliko godina i to nam pokazuje jasnu i čvrstu viziju i želju da, što je moguće prije, još odlučnije zakorači putem reformi i da, kada završi MAP proces, postane punopravna članica NATO alijanse. Kao zemlja koja je prošla taj proces, možemo da preuzmemo ulogu mentora drugim zemljama koje žele da koračaju tim putem i da prenesemo naše iskustvo i lekcije koje smo naučili. Ako smo napravili neke nenamjerne greške, da to ne naprave drugi, znači, uvijek smo spremni da pomognemo u tom pravcu i mislim da smo već uspostavili jedan veoma korektan i partnerski odnos sa Crnom Gorom - Ministarstvom odbrane. Naša stručna lica već su prenijela naša iskustva, naše naučene lekcije u vezi sa MAP procesom i stojimo na raspolaganju i u narednim godinama da bi prenijeli sve naše iskustvo na rukovodstvo Ministarstva i Generalštaba Vojske Crne Gore.

Ovogodišnji Samit NATO-a obilježen je prijemom dvije nove članice, takođe, naših zajedničkih susjeda, Hrvatske i Albanije. Iako se očekivalo na prošlogodišnjem Samitu u Bukureštu, poziv Makedoniji za članstvo, to je bilo osporeno zbog protivljenja Grčke. Kakvi su planovi vaše zemlje da se prevaziđe to otvoreno pitanje i da u bliskoj budućnosti postanete članica NATO-a?

Na svakom susretu koji smo imali sa ministrima iz regiona čestitali smo Hrvatskoj i Albaniji na punopravnom članstvu u NATO i to je, definitivno, uspjeh cijelog regiona - to je uspjeh i Makedonije i Crne Gore i Bosne i Hercegovine, i mi smo srećni što su dvije nove države sa Balkanskog poluostrva punopravne članice NATO-a. To otvara put i drugim zemljama iz regiona. Zajedno smo ušli u proces reforme, preko Jadranske povelje - A3 grupe, čiji su osnivač SAD. Ogromna su bila iskustva, veliki su bili zadaci, želja, reforme koje smo sproveli. Svi su kazali da su sve tri zemlje završile reforme sa najvišim ocjenama. Albanija i Hrvatska već su punopravne članice, a nama ostaje samo da pređemo prag, jer smo stigli dotle, završili smo s reformama, jednostavno, treba da postoji konsenzus svih zemalja koje odlučuju, uključujući i Grčku, da bismo postali punopravna članica. Republika Grčka ima određene probleme sa priznanjem našeg ustavnog imena i zbog tog spora mi nijesmo postali punopravna članica na posljednjem samitu u Bukureštu. Međutim, mislim da ćemo putem dogovora, dijaloga koji slijedi, naći način kako da riješimo to pitanje. Makedonija želi što prije da se taj problem riješi, jer smo svjesni svih regionalnih situacija i želimo da se to otvoreno pitanje što prije zatvori. Nadam se da postoji želja i sa grčke strane da se taj problem što prije riješi, a riješiće se ukoliko se uzajamno shvati da treba da napravimo realni, ali i fer kompromis, gdje neće biti pobjednika ili poraženih. Za takav kompromis mi ćemo uvijek biti spremni na dijalog.

Tokom Vaše posjete mogli smo čuti da u Makedoniji postoji gotovo nepodijeljena podrška građana za članstvo u NATO. Recite nam koji su to faktori uticali na tako visoku podršku i šta makedonski građani doživljavaju kao najveću prednost od ulaska u NATO?

Sa zadovoljstvom mogu reći da su NATO integrativni procesi i slanje vojnika u misije pitanja za koja postoji konsenzus u Skupštini, dakle, sve političke partije u Makedoniji, bez obzira da li dolaze iz desnice ili ljevice, bez obzira da li pripadaju jednoj ili drugoj vjerskoj ili etničkoj zajednici, mislim da to prihvataju. To je jaka poruka, znači, ono što se radi u

Skupštini oslikava se i u građanstvu i zato nije slučajno da 89% makedonske populacije smatra proces približavanja Makedonije NATO-u ključnim i daje veliku podršku tom procesu. To je zapravo jasna poruka od Republike Makedonije, od građana, da te uspjehe treba što prije vrednovati i da što prije treba da postanemo punopravna članica NATO-a. Tu, prije svega, gledamo kao na jedan sistem kolektivne bezbjednosti, političke bezbjednosti, i u svakom slučaju, ekonomske bezbjednosti, zato što, kad već prevaziđemo taj proces, kad već postanemo punopravna članica, mislim da se otvaraju vrata za veća ekonomska ulaganja u Republici Makedoniji.

Na NATO gledamo kao na sistem kolektivne bezbjednosti, političke bezbjednosti, i u svakom slučaju, ekonomske bezbjednosti, zato što će se, kada postanemo članica, otvoriti vrata za veća ekonomska ulaganja u Makedoniji.

Za kraj, u kojim oblastima vidite mogućnost daljeg unaprijeđenja saradnje Crne Gore i Makedonije?

Kao zemlje iz regiona, moramo biti okrenute jedna prema drugoj i pomagati jedna drugoj u svemu onome što podrazumjeva saradnja i zajednička inicijativa i aktivnost ispred institucija u Evropi ili u NATO. Mislim da nam blizina daje prednost, a treba da budemo pametni i da naše razlike na Balkanu pretvorimo u prednost, u zajedništvo i tako da pošaljemo jasnu poruku da imamo regionalni pristup rješavanju problema i to nam daje obavezu da zajedno prolazimo istim putem. Mislim da sa razumnom regionalnom politikom možemo da smanjimo troškove, možemo da budemo efikasniji, možemo, na primjer, trening centre za obuku u Republici Makedoniji da stavimo na raspolaganje drugim zemljama u regionu, da mi ili druge zemlje iz regiona iskoristimo ono što ima Crna Gora ili Albanija ili Hrvatska, dakle da stavimo u funkciju razvoja snaga iz regiona da bi bili kompaktniji, a tako bi se međusobno još bolje upoznali i bili ozbiljniji kada budemo pregovarali kao region o velikom broju ključnih pitanja koja će se naći u polju naših interesa. Mislim da ćemo tako steći i imidž dobro pripremljenih vojski, zato što jedna zemlja ne može da ima sve, jer je to veoma skupo, dok više zemalja iz regiona imaju više sadržaja, više mogućnosti i ako to stavimo u funkciju razvoja vojski, u funkciju razvoja dobrosusjedskih odnosa i razvoja kretanja regiona prema evropskim i NATO integracijama, mislim da ćemo postići pun pogodak.

Vidak Latković

NATO U KOMŠILUKU

Crna Gora je dobila novog komšiju-NATO. Hrvatska i Albanija su primljene u alijansu i njihove zastave već se vijore u Briselu. Imali smo mi i ranije NATO u komšiluku, ali od Italije nas "razdvaja" more, pa nam se to čini kao i da nijesmo susjedi. Kopnena granica je, u svakom slučaju nešto što se doživljava neposrednije, životnije. Bilo kako, NATO nam do sada nikad nije bio bliži. Alijansa je tu, u samom našem predvorju. Koliko god to sada izgledalo nejasno, prisustvo NATO-a na našim državnim granicama je za Crnu Goru nova strateška činjenica. Pogotovu s obzirom na ocjenu, datu na "rođendanskom" samitu NATO-a, da su Srbija, Kosovo i Bosna tri tačke gdje su najveće mogućnosti za izbijanje sukoba u Evropi. I bez te ocjene, valjda je jasno da je naš region, i to njegov "uži" dio, bezbjednosno još veoma rovit.

Sve tri potencijalno konfliktne evropske tačke su, dakle, naši prvi susjedi. Nije li to razlog da se ovdje napuste iluzionistički koncepti "vojno neutralne", "nesvrstane", "demilitarizovane" Crne Gore, ili, već kako su sve označeni razni nadripolitički stavovi o tome da naša država treba da se mane uključivanja u NATO. Drugim riječima, "dolazak" NATO-a u naš prvi komšiluk, valjda će promišljanje o bezbjednosno-odbrambenoj strategiji Crne Gore učiniti trezvenijim. Jer, zaista, uz svo poštovanje prava svakoga na svoj pogled na sva pitanja, pa

i na najvažnija državna, koliko juče slušali smo "ideje" da Crna Gora treba da se ugleda na Švajcarsku (kao da je Crna Gora u Alpima, a ne na Balkanu), ili da treba da sklopi vojne saveze sa nekim državama. Kandidat za poslanika jedne političke partije, štaviše, otišao je toliko daleko, da je, već sada, još dok i nije u NATO-u, Crnu Goru optužio da se "sprema da sa NATO-om napadne Srbiju i Rusiju"!

Na takve, moglo bi se reći, parapolitičke nebuloze, sa samita NATO-a, iz Strazbura i Kela, stigla je informacija da su Rusija i NATO promijenili raniju retoriku i izjasnili se za novo strateško partnerstvo. Ruski predsjednik Dmitrij Medvedev nazvao je svog američkog kolegu "svojim novim drugom". Medvedev je Obami iznio ideju o novom bezbjednosnom spora-

zumu za Evropu, ali je objasnio da to ne znači ukidanje NATO-a. A onda je ruski predstavnik u sjevernoatlantskoj alijansi, Dmitrij Rogozin, izjavio da ne isključuje mogućnost da se Rusija "jednog dana" pridruži NATO-u. Takođe, nekako u isto vrijeme, neposredno poslije parlamentarnih izbora u Crnoj Gori i u dane samita NATO-a, iz Moskve nam je došla još jedna poruka koja baš i ne afirmiše ovdašnji antinativski stav nekih političkih aktivista. Crna Gora je suverena država i ima pravo da izabere način osiguranja svoje bezbjednosti i na tom planu partnere, izjavio je jedan ruski zvaničnik. Sama Rusija, po svemu sudeći, više ne dovodi u pitanje da, preko svoje teritorije, pomogne snabijedavanje NATO trupa u Avganistanu, pošto je to sve ugroženije preko Pakistana. I da, u ovom kontekstu, još jednom po-

SHAPE počasna straža maršira na ceremoniji podizanja zastava Hrvatske i Albanije

menemo Švajcarku. Ta "neutralna" zemlja je u vrijeme NATO samita bila, u neku ruku, vrlo angažovana. Dok su evropski i transatlantski lideri u Strazburu i Kelu vijećali o bezbjednosnim prilikama u Evropi i svijetu, Švajcarska je svoju vojnu lovačku avijaciju bila stavila u stanje pripravnosti. Ta alpska zemlja je, istina, neutralna, ali je, itekako odgovorna kad su u pitanju međunarodni poslovi.

Crna Gora ne treba, dakle, da se prema NATO-u, ili, što je važnije, prema sopstvenoj bezbjednosti i odbrani, odnosi sa bilo kakvim ideološko-političkim opterećenjima, niti sa motivima nekakve "ljubavi", "osvete" ili ma kojih emocija. Neophodno je da trezveno sagledava bezbjednosno-odbrambeni kontekst koji ona sama dijeli, i na osnovu toga donosi odluke. I

Hrvatska i Albanska zastava ispred centrale NATO-a

sjutra, kad bude primljena u NATO, nema razloga da frenetično slavimo, svakako, ne u onoj mjeri, kako smo to vidjeli u nama susjednoj zemlji. Biće onih koji će sada, možda, i likovati-eto, Crnoj Gori, na samitu u Strazburu i Kelu, nije odobren MAP, Akcioni plan za članstvo u NATO, što se jedno vrijeme činilo izglednim. Nikad nije ni bilo izričitih tvrdnji da će ta odluka biti donesena baš tom prilikom. O Crnoj Gori je usvojen poseban zaključak- da će njena aplikacija za MAP biti razmotrena na jednom od narednih sastanaka najvišeg savjetodavnog tijela NATO-a. Najvjerovatnije, to se može očekivati do jeseni, do kraja godine, svakako.

To što MAP nije odobren sada, nipošto ne znači da se ne vide i ne uzvažavaju reformski procesi i rezultati koje je Crna Gora ostvarila u svim oblastima života, pa i u odbrambenoj sferi. A, naročito, ne treba da djeluje obeshrabrujuće da se nastavi pravcem uspostavljanja sopstvenog, mnogo sigurnijeg, stabilnijeg, efikasnijeg, pa i jeftinijeg, bezbjednosno-odbrambenog okvira. Ipak, valja primijetiti da Crna Gora i u vezi sa uključivanjem u NATO, možda, trpi evropski i evroatlantski sindrom "paketa" zbog uvjerenja, ili, jednostavno, takvog stava, da bi, i u NATO, kao i u Evropsku uniju, trebalo da uđe kad i druge države Zapadnog Balkana, prije svega, zajedno sa Srbijom. Za Evropu i njene transatlantske partnere bi to možda bilo najpoželjnije, iako prihvataju "princip regate", ali, naravno, to niti je pravedno, niti realno. Osobito, ne kad je u pitanju ulazak u NATO. Srbija, ako je već ona u vezi sa ovim važna, još nije "prelomila", pokušava da balansira između NATO-a i Rusije, između Zapada i Istoka. Ali, svakako, ne iz uvjerenja da je to njen dugoročni stra-

teški interes, već zato što se Srbiji čini da joj takva međunarodna pozicija sada odgovara, da pomaže u njenoj spoljnoj politici, obilježenoj, prije svega, zvaničnim stavom o Kosovu.

Crnogorska Vojska, i cio sistem odbrane, mnogo su odmakli u primjeni savremenih standarda, organizacijskih, u pogledu naoružanja, u operativnom aspektu, da bi se mogli prilagođavati bilo čijem usporenom ritmu. Sa novim mandatom Skupštine Crne Gore, i Vojska, svakako, ulazi u novu fazu, ne zbog bilo kakvih veza sa politikom, već zbog činjenice da je u prethodnom, iako skraćenom, mandatu, postigla velike tranzicijske rezultate. Po mnogo čemu, prije dvije-tri godine se počelo sa ledine. Sada već imamo normativnu, institucionalnu, organizacijsko-formacijsku osnovu Vojske Crne Gore. Vojska je "pustila korijene" i u široj javnosti. Prvi put je dobila svoju uniformu. Ministarstvo odbrane, resor koji, koliko juče, nije ni postojao, danas je takvog kapaciteta da se, kao i drugi resori u Vladi Crne Gore, uspješno nosi sa pitanjima, problemima i izazovima iz svoje nadležnosti. Ministarstvo je odavno ne samo "stalo na noge", nego je, iako mlado, razvilo bogatu aktivnost, kako na unutrašnjem planu, tako i u oblasti međunarodne saradnje. Uporedo se, kao Vladin resor, izgrađivalo i obavljalo zadatke kao da je imalo dugo iskustvo.

Sve su to pretpostavke za lakši rad u novom Vladinom mandatu, za još veće uspjehe, pa, svakako, i za okončanje procesa uključenja Crne Gore u evroatlantske integracije. Ministarstvo odbrane je do sada raščistilo mnoga "minska polja" na tom putu. I u tome je njegov ogroman, pionirski uspjeh.

Ilija Despotović

OCJENA OPERATIVNOSTI KROZ OCC

Koncept operativnih sposobnosti (eng. Operational Capabilities Concept - OCC) je mehanizam Partnerstva za mir (PzM) koji omogućava državama partnerima i NATO da ocjenjuju kvalitet operativnih sposobnosti onih jedinica koje odredi država partner.

Inicijativa za početak projekta koncepta operativnih sposobnosti (OCC) u sklopu programa PzM, pokrenuta je na NATO sastancima 1994. godine u Briselu i 1997. godine u Madridu. Na NATO samitu u Vašingtonu 1999. godine donešena je odluka o prihvatanju i poboljšanju stepena operativnosti u programu Partnerstvo za mir. Jedna od glavnih tačaka samita u Vašingtonu bila je - OCC.

Na zajedničkim vježbama uočen je problem interoperabilnosti između oružanih snaga iz sastava NATO i partnerskih zemalja iz programa PzM. Stoga se željelo, putem koncepta OCC poboljšati sposobnosti zemalja partnera u PzM operacijama NATO, povećati fleksibilnost, sposobnost i predvidljivost potencijalnih zemalja učesnica i njihovih mogućnosti pri oblikovanju snaga za NATO/PzM operacije.

Koncept operativnih sposobnosti je nastao na osnovama iskustava operacija u Bosni i Hercegovini u okviru IFOR / SFOR snaga. On je novi i obuhvatniji pristup vojnoj saradnji i uvezuje različite elemente PzM. Bliže i usmjerenije vojne saradnje sačinjene pomoću OCC, potvrđuju saradnju u mirnodopskim uslovima i to sa onim snagama

partnera koji su efikasniji i spremniji da djeluju sa NATO snagama. Koncept operativnih sposobnosti ostvaruje vezu između normalne saradnje u kontekstu PzM i procesa stvaranja NATO snaga koji se aktiviraju u krizama. Takođe, pomaže stvaranju snaga i sposobnosti za upravljanje krizama pod vođstvom NATO i iskazivanju efektivnosti na terenu.

Političko-vojne pretpostavke za izgradnju OCC su:

- Koncept treba procjenjivati prema dodatnoj obuci i vježbovnim aktivnostima;
- Ako se kao dio OCC preporučuje dodatna obuka i vježbovne aktivnosti, trebalo bi ih jasno opisati. Cilj je uvećanje kvaliteta obuke i vježbi PzM, ali s tim da bi te aktivnosti bile odvojene od obuke u okviru Saveza;
- Zajednička obuka savezničkih i partnerskih snaga ne bi trebalo da bude na uštrb sredstava i kapaciteta namijenjenih za obuku;
- U svim elementima kvalitet OCC bi morao imati prednost nad kvantitetom;
- Treba razmotriti sposobnost NATO i partnera da apsorbuju predložene djelatnosti OCC;
- Konceptom bi trebalo težiti transparentnosti aktivnosti PzM i optimalnoj primjeni te aktivnosti u službi OCC, respektujući njihov nacionalni karakter;

- Sposobnost izgrađenih multinacionalnih jedinica da budu samopodržive i održive je jedna od glavnih pretpostavki koncepta. Optimalizacija vojne efikasnosti u tom pogledu je veći izazov, što je nivo multinacionalnosti niži;

- Primjena mirnodopskih saradničkih odnosa unutar OCC ne bi smijela da dovede do umanjenja vojnih sposobnosti;

- Sredstva i mehanizme PzM neophodno je preispitati radi uzdizanja sposobnosti svih partnera da skroz upotrebe nove mogućnosti koje dopušta OCC.

Koncept operativnih sposobnosti ima dva konkretna cilja:

- da se unaprijede sposobnosti snaga država partnera za zajedničko djelovanje u operacijama Partnerstva za mir pod vođstvom NATO i
- da se obezbijedi povećanje fleksibilnosti i sposobnosti za zajedničko angažovanje vojnih snaga u budućim operacijama.

Iako su sve vojne snage i sposobnosti partnera, prijavljene kroz PARP, potencijalno raspoložive za operacije pod vođstvom NATO, ovim konceptom se omogućava povećanje kvaliteta i verifikacija spremnosti snaga koje su na raspolaganju. Na ovaj način dopunjavaju se procjene u okviru procesa PARP i direktno se unaprijeđuju vojne sposobnosti države partnera. Da koncept

OCC predstavlja dodatnu vrijednost procesu PARP dokazuje i činjenica da OCC predstavlja sponu između aktivnosti Partnerstva za mir i procesa generisanja snaga u NATO, koji se aktivira u slučaju krize.

Koncept OCC je u osnovi četvorogodišnji proces koji se sastoji od četiri komponente:

1) obuka, 2) obrazovanje, 3) vježbe i 4) ocjenjivanje. Za uspješno sprovođenje OCC potrebno je određivanje adekvatnih jedinica deklarisanje snaga, koje će biti ocjenjivane, ali i obuka potrebnog broja ocjenjivača, u skladu sa zahtjevima interoperabilnosti.

S obzirom na to da NATO i partneri donose odluke o učešću u konkretnim operacijama od slučaja do slučaja, OCC je u skladu sa ostalim inicijativama NATO, kao što su primjena NATO koncepta Kombinovanih združenih namjenskih snaga (eng. Combined Joint Task Force, CJTF) u Partnerstvu za mir, planiranje operacija upravljanja krizama i primjena Akcionog plana za članstvo. Koncept operativnih sposobnosti je svoj izraz našao i u određenom broju regionalnih inicijativa, kao što su Baltički bataljon (BALTBAT) i Brigada jugoistočne Evrope (SEEBRIG).

Koncept operativnih sposobnosti primarno je namijenjen za partnerske snage i sposobnosti i odnosi se samo na one partnerske jedinice koje su deklarirane u konceptu OCC Pool of Forces and Capabilities Database (združene jedinice i baza podataka o njihovim sposobnostima).

Zato je OCC izvrstan za mjerenje neophodne vojne interoperabilnosti i sposobnosti.

Što se tiče budućih planova Vojske Crne Gore u pogledu na OCC ocjenjivanje i analiza, poslato je pismo sa namjerama u Međunarodni vojni štab (IMS) u Briselu za uključanje u ovaj program. Zvanična komunikacija se ostvaruje preko našeg oficira za vezu u SHAPE (Mons) i trenutno se radi na godišnjem planu za 2010. godinu. Osnovni koraci za implementaciju OCC su:

- Posjetiće nas NATO Ekspertska grupa, u septembru 2009. godine, koji će nam pomoći da povećamo znanje o konceptu operativnih sposobnosti (OCC) i da nam daju određene inpute da bismo ispunili neophodne zadatke što je moguće kvalitetnije.
- Na početku 2010. godine, posjetiće nas Savjetodavni tim. Cilj posjete Savjetodavnog tima je da nam pomogne u

uspostavljanju nacionalnog tima za samoocjenjivanje prvog nivoa i da verifikuje sva dokumenta vezana za vježbe i ocjenjivanje.

- Samoocjenjivanje prvog nivoa bi trebalo biti obavljeno na kraju prve polovine 2010. godine.
- NATO ocjenjivanje prvog nivoa bi trebalo biti obavljeno do kraja 2010. godine.
- Samoocjenjivanje drugog nivoa bi trebalo biti obavljeno tokom druge polovine 2011. godine.
- NATO ocjenjivanje drugog nivoa bi trebalo biti obavljeno tokom druge polovine 2012. godine.

Potrebno je izvršiti obuku ocjenjivača za Nacionalni ocjenjivački tim.

Glavni ciljevi Vojske Crne Gore kroz ovaj program bi bili:

- Razvoj interoperabilnosti.
- Prilagođavanje obuke u saglasnosti sa NATO standardima i procedurama.
- Kvalifikovanje jedinica za angažovanje u NATO Operacijama podrške miru.

mr Tihomir Mijović

NA SAMITU NATO-A U STRAZBURU APOSTROFIRAN ZNAČAJAN NAPREDAK CRNE GORE U EVROATLANTSKIM INTEGRACIJAMA

POZIV ZA MAP OVE GODINE

Crna Gora veoma dobro sprovodi reforme i uskoro bi mogla dobiti status kandidata za članstvo u NATO savezu, zaključak je nedavnog samita Sjeverno-atlantske alijanse, koji je održan u Strazburu i Kolu.

Šefovi država i vlada članica NATO-a Crnu Goru više nijesu pominjali u regionalnom kontekstu, već su apostrofirali njen napredak i eksplicitnije poručili da će se zvaničnoj Podgorici to višestruko isplatiti.

Sa samita je poručeno da je NATO ohrabren potezima koje pravi Crna Gora i da će Alijansa zauzvrat uskoro odgovoriti na njen zahtjev za MAP. U Deklaraciji samita, među glavnim zaključcima koji se

odnose na budućnost NATO-a, pozdravljen je napredak Crne Gore u brojnim oblastima od značaja za evro-atlantske integracije. Crna Gora se po prvi put u zvaničnim deklaracijama sa sastanaka NATO-a na vrhu pominje kao zasebna priča u regionu i nije vezana za poruke koje su upućene Bosni i Hercegovini, koja takođe pledira da uđe u savez. Funkcioneri Alijanse ocijenili su da Crna Gora "uspješno i aktivno" sprovodi Individualni partnerski akcioni plan (IPAP). "Ohrabreni smo reformama koje je Crna Gora napravila u brojnim oblastima koje su od ključnog značaja za njene evro-atlantske integracije, ali i njenom doprinosu za saradnju i bezbjednost u regionu",

poručeno je Crnoj Gori.

Na samitu je najavljeno da će najvažnije tijelo Alijanse - Sjeverno-atlantski savjet u stalnom zasijedanju uskoro odgovoriti na njen zahtjev da učestvuje u Akcionom planu za članstvo, u okviru svojih distignuća. To tijelo zasjeda najmanje jednom mjesečno, tako da odluka o zahtjevu Crne Gore može biti donijeta bilo kad do kraja godine. "Savjet u stalnom zasijedanju stalno i aktivno prati napredak Crne Gore", stoji u završnoj deklaraciji Samita NATO-a.

Predsjednik Crne Gore Filip Vujanović ocijenio je da je samit NATO jasno označio da je Crna Gora postigla snažan progres u bezbjednosnoj sferi, ukazao na

njena značajna dostignuća i otvorio dinamičniji put Crne Gore prema NATO integracijama. "Ponosni smo na naša dostignuća u sferi bezbjednosti i uvjereni da ćemo nastaviti istim intenzitetom na našem putu u NATO alijansu", poručio je Vujanović, prilikom posjete američkoj fregati "Klakring", na kojoj ga je, u luci Bar, dočekaio komandant Združenih snaga NATO-a u Napulju i komandant američkih pomorskih snaga u Evropi i Africi admiral Mark Fidžerald.

Ministar odbrane Boro Vučinić tada je medijima izjavio da je odlukom NATO-a da se crnogorska aplikacija za MAP razmatra na Savjetu Alijanse, koji se nalazi u stalnom zasjedanju, omogućeno dobijanje tog statusa na jednom od narednih mjesečnih sastanaka tog tijela. Vučinić je kazao da je time potvrđena značajna uloga Crne Gore u stvaranju bezbjednog i stabilnog regiona. "Ohrabruje nas jasna podrška za skoro uključjenje Crne Gore u MAP i opredjeljenje da se ta odluka doneše na osnovu vrednovanja naših individualnih rezultata", kazao je Vučinić. On je pozdravio članstvo Hrvatske i Albanije u NATO, ocjenjujući da se radi o snažnom doprinosu regionalnoj bezbjednosti. „To doživljavamo i kao znak ohrabrenja za ostale države regiona koje su jasno opredijeljene za evroatlantske integracije“, naveo je ministar odbrane.

U Ministarstvu inostranih poslova smatraju da odluke sa NATO samita otvaraju vrata MAP-a Crnoj Gori, ali samo ako država nastavi da još intenzivnije radi u potrebnim reformama. Poruka sa sastanka lidera NATO-a, smatraju u toj instituciji, impuls je reformskim naporima Crne Gore, kako bi se ostvario cilj - da do kraja godine uslijedi poziv za Akcioni plan za članstvo (MAP), što je sljedeća stepenica na putu u NATO. Oni smatraju da Crna Gora zna šta joj je činiti i da se intenzivnije mora raditi na reformama u pravosuđu, policiji, kao i zaokruživanje zakonskih mehanizama za civilnu kontrolu sektora odbrane. Iz MIP-a su podsjetili da, iako je Samit bio svečarskog karaktera, odnosno da se slavila 60. godiš-

Anders Fog Rasmusenu

Rasmusen od 1. avgusta

Značajan dio Deklaracije lidera NATO-a posvećen je budućim odnosima tog saveza sa Rusijom. Poručeno je da je uprkos "njihovim trenutnim nesporazumima", Rusija od posebne važnosti za NATO kao partner, te da NATO i Rusija dijele zajedničke bezbjednosne interese. U Strazburu je postignuta saglasnost o novom generalnom sekretaru Alijanse danskom premijeru Anders Fog Rasmusenu, koji će zamijeniti Jap de Hop Shefera.

Turska se ranije protivila izboru Rasmusena, zbog njegovog stava u vezi sa objavljivanjem karikatura proroka Mohameda u danskoj štampi. Rasmusen će 1. avgusta zvanično preuzeti dužnost.

Postignuta je i saglasnost oko slanja dodatnih trupa u Avganistan, nakon što je Barak Obama saopštio da su SAD donijele odluku da u ISAF misiju pošalju još 20.000 vojnika. Saopšteno je da su države NATO-a spremne da pošalju do 5.000 dodatnih vojnika u Avganistan, a vojnike će, između ostalih, poslati Njemačka, Španija i Velika Britanija.

njica osnivanja Saveza, da je i u tom kontekstu značajan dio zajedničke izjave bio posvećen Crnoj Gori. „Poslata je poruka ohrabrenja i registrovan progres koji je Crna Gora napravila“, istakli su u tom Ministarstvu. U MIP-u smatraju da Crna

Gora može imati samo koristi od činjenice da je Alijansa na granicama Crne Gore, odnosno da su crnogorski susjedi Albanija i Hrvatska primljene u NATO. To, tvrde, korespondira sa nastojanjima Crne Gore da region bude stabilan i da Crna Gora treba da bude zadovoljna činjenicom da su dva susjeda postale članice NATO-a i da se tu priča o proširenju ne završava. „Crna Gora ima odlične odnose i sa jednom i sa drugom zemljom. A njihovim članstvom u NATO-u možemo dobiti još dva glasa za, odnosno one koji će nas snažno podržavati da i mi postanemo dio tog kluba“, ocijenili su u MIP-u.

Mihailo Danilović

CENTAR ZA OBUKU VOJSKE CRNE GORE

Možda bude i na nivou regiona

Centar za obuku Vojske Crne Gore u Danilovgradu namijenjen je za osposobljavanje njenih pripadnika da uspješno odgovore misijama i zadacima koji su im dodeljeni, a kroz izvođenje teorijske i praktične opšte osnovne obuke sa vojnicima, realizaciju i razvijanje kurseva sa oficirima, podoficirima i vojnicima i obuku pripadnika Vojske za učešće u multinacionalnim operacijama podrške međunarodnom miru, kao i za učenje stranih jezika.

Naš domaćin, komandant Centra za obuku, pukovnik Željko Žegarac, ističe da Centar za obuku teži da postane svojevrsna vojna škola u kojoj će se stvarati vojnički, podoficirski i dio oficirskog kadra za potrebe VCG, sposobni da odgovore budućim izazovima.

Osnovnu strukturu Centra za obuku čine Podcentar za realizaciju kurseva vojnika po ugovoru, podoficira i oficira, koji u svom sastavu ima instruktore oficire i instruktore podoficire i čija je osnovna uloga unapređenje opšteg vojnog obrazovanja pripadnika Vojske. Podcentar za obuku pripadnika VCG koji se angažuju u operacijama podrške miru sačinjavaju instruktori za strane jezike i instruktori za mirovne misije, gdje se vrše sve pripreme pripadnika Vojske za učešće u mirovnim misijama i realizuju kursevi stranih jezika.

U sastavu Centra je i Strelishte, namijenjeno za gađanja iz naoružanja kojim je opremljena Vojska, zaključno sa kalib-

Željko Žegarac

rom 20 mm i na raspolaganju je svim jedinicama Vojske Crne Gore.

Komandant Centra s ponosom ističe da je za potrebe jedinice prošle godine renoviran i savremeno opremljen objekat koji je namijenjen za obuku u kabinetskim uslovima. Stvoreni su uslovi za smještaj 40 polaznika kurseva, seminara ili sličnih aktivnosti, kao i za smještaj do 60 vojnika po ugovoru. Objekat ima spavaonice, učionički, kabinetski i kancelarijski prostor i savremenu multimedijalnu salu. Renoviranjem objekta i njegovim opremanjem i, naravno, realizovanim značajnim zadacima Centar za obuku je postao prepoznatljiva jedinica u VCG.

Izgradnjom sportskih objekata i poligona u neposrednoj blizini objekta za smještaj, stvoreni su izuzetno povoljni uslovi za

podizanje fizičkih sposobnosti pripadnika Vojske Crne Gore na najviši nivo.

Opremanjem objekta sigurno nije završen proces osavremenjavanja nastavnog rada. Ono što je trenutno aktuelno i što se u Centru planira do kraja ove godine je stavljanje u funkciju jedne savremene biblioteke koncipirane tako da u svom sastavu ima tri cijeline - dio sa knjigama, čitaonicu i on-line biblioteku. Predstoji i nabavka softvera za kabinet engleskog jezika, a nastojaće se da Centar, kroz saradnju sa Filozofskim fakultetom i Institutom za strane jezike, postane konkurentan da u narednom periodu dobije licencu za izdavanje STANAG sertifikata.

Pored navedenog, tokom ove godine jedinica će izraditi potrebnu dokumentaciju i konkurisati za početak opremanja simulacionog centra, kabineta minskoeksplozivnih sredstava, kabineta veze i topografskog kabineta.

U sklopu reforme Vojske, a na osnovu stečenih iskustava, Centar za obuku je popunjen najkvalitetnijim oficirskim i podoficirskim kadrom iz domena vojnostručnog obučavanja - ljudima koji mogu odgovoriti izazovima savremene obuke i koji u pravom smislu riječi mogu biti instruktori svim polaznicima sadržaja koje organizuje Centar za potrebe pripadnika Vojske.

Govoreći o instruktorima, pukovnik Žegarac, pored napomene da su oni najbitniji činioci u izvođenju obuke, podvlači da je tokom prošle i ove godine, u saradnji

sa podoficirskom školom Hrvatske, veliki broj naših instruktora završio napredni podoficirski kurs u Centru za obuku, da je jedan dio pohađao kurs u podoficirskoj školi OS Hrvatske, a da je nedavno jedan podoficir upućen na obuku u SAD. On napominje da je popuna Centra kvalitetnim kadrom stalan i neprekidan proces i da će se instruktor u Centru za obuku, oficir ili podoficir, moći zadržati onoliko koliko bude odgovarao zahtjevima koji se budu pred njega postavljali, a ti zahtjevi će svakog dana biti sve stroži.

U Centru za obuku je od ove godine otpočela osnovna obuka vojnika po novim standardima koji su kompatibilni obuci u partnerskom zemljama. U prilog tome pukovnik Žegarac ističe da je usvojen program osnovne obuke vojnika Nacionalne garde države Mejn i na osnovu njega, uz neophodne izmjene koje karakterišu definiciju i namjenu VCG, izrađen novi Plan i program obuke vojnika na osnovnom vojničkom kursu.

„Obuka je sadržajnija, dinamičnija i fizički napornija od dosadašnjeg vida obučavanja. Prva generacija tako obučanih

vojnika završila je kurs u martu ove godine sa odličnom uspjehom. Na osnovu dobijenih podataka, vidno je da su vojnici u ovakvom sistemu obučavanja postigli znatno bolje rezultate od predhodnih generacija“, navodi Žegarac.

Za tri godine, koliko Centar za obuku egzistira, urađeno je zaista mnogo, prije svega na izradi dokumenata vezanih za obuku, nacrti i predloga za unapređenje sistema obučavanja, kao i na potpunoj reorganizaciji materijalne podrške obuke.

Pored toga, u Centru za obuku realizovan je veliki broj kurseva, seminara i drugih vidova obučavanja, od kojih komandant izdvađa kurseve opšte osnovne obuke sa sedam generacija vojnika, napredni vojnički kurs sa jednom generacijom vojnika, napredni podoficirski kurs sa dvije grupe polaznika, osnovni oficirski kurs sa dvije grupe polaznika i kurs rukovaoca minskoeksplozivnih sredstava, regionalnog nivoa. Naravno, paralelno sa ovim aktivnostima, u Centru se realizuju i obuka čete za mirovne misije, kao i kursevi engleskog jezika.

U međunarodnoj vojnoj saradnji aktivnosti Centru za obuku bile su impozantne. Sa instruktorskim timovima Komande Južnog krila NATO-a iz Napulja realizovana su tri kursa sa podoficirima i nižim oficirima, kao i seminar o ulozi podoficira u vojsci. Ostvarena saradnja sa Nacionalnom Gardom države Mejn rezultirala je realizacijom velikog broja seminara u Centru za obuku, a i kvalitetnom pomoći u prilagođavanju standardima obuke OS SAD. Sa Dočasničkom školom OS Hr-

vatske realizovana su dva napredna podoficirski kursa, kao i školovanje naša tri instruktora u Hrvatskoj.

Ovo predstavlja samo dio aktivnosti koje su realizovane u Centru za obuku, kroz saradnju sa partnerima. Naravno da se na tome neće stati i već sada su u toku pripreme za kurs za mirovne posmatrače koji će biti realizovan u saradnji sa NORDCAPS-om u septembru, gdje se očekuje prisustvo oko 35 oficira iz svih zemalja regiona i pet pripadnika MUP-a Crne Gore.

Na kraju, pukovnik Žegarac poručuje da će Centar za obuku Vojske Crne Gore, uz pomoć pretpostavljene komande, uložiti maksimalne napore da nivo znanja i sposobnosti pripadnika VCG dostigne nivo znanja i sposobnosti vojski partnerskih zemalja. Jedino se na taj način Centar može kandidovati da postane Centar na regionalnom nivou, od čega će višestruko korist imati ne samo Vojska, nego i država Crna Gora.

ppk. Marinko M. Slomo

TASER - oružje koje ne ubija

sve više nabavljaju i vojske širom svijeta i stavljaju na raspolaganje vojnicima u mirovnim

misijama.

Radi se o jednostavnom ručnom uređaju, koji liči na pištolj u kome se nalaze baterija i dvije sonde. Sonde koje se istovremeno ispaljuju u izgreznika, iza sebe vuku žice kojima su spojene na uređaj. U trenutku kontakta sonde sa tijelom pušta se električni impuls napona oko 50.000V i jačine 2 do 3 mA, koji je bezopasan, ali neugodan i onesposobljavajući za izgreznika

Oporavak je brz i nekoliko sekundi nakon udara lica prema kojima je intervenisano Taserom mogu ustati i stajati bez iakvih posljedica, osim naravno psihološke nelagode.

Posljednja varijanta Taser je X26, koja po svojim osobinama postaje pravi visokotehnoški primjerak nesmrtonosnog oružja za 21. vijek. To je oružje malih dimenzija i mase, dugačko 153 mm i teško 175 grama. Efikasan domet mu je do 7 metara. Izvor energije je litijumska baterija koja omogućava 300 opaljenja na temperaturi od 25°C. Model X26 se može upotrebljavati pri temperaturnom opsegu od -20 do +50°C.

Za olakšano nišanje ima instaliran laserski nišan, a postoji i dvostrana kočnica u obliku poluge s dva položaja S (Safe - zakočen) i F (Fire - otkočen). Isporučuje se u varijantama od livene plastike i nerđajućeg čelika.

Iako je Taser zamišljen i marketinški predstavljen kao policijsko oružje nema nikakvog razloga da se ne primjenjuje i u vojnim redovima, posebno na onim zadacima koji ne podrazumijevaju upotrebu smrtonosne sile i standardnog vojnog oružja. Kako je danas u određenim segmentima granica između vojnog i policijskog djelovanja sve manja i logično je da oprema i oružje koji su ranije bili rezervisani samo za jedne postaje sve zanimljiviji i onim drugim.

ppk. Marinko M. Slomo

Moderne vojske sve manje obavljaju svoju tradicionalnu ulogu - odbranu suvereniteta i teritorijalnog integriteta države. Sve su prisutnije u raznim operacijama, više humanitarnog i političkog nego strogo vojnog karaktera. Moderne vojne operacije, posebno mirovne misije raznih vrsta, postavile su i nove zahtjeve pred vojnike.

U takvim uslovima upotreba standardne puške nije uvijek i najpametnije rješenje, jer se mirovne operacije ne smiju pretvoriti u okupaciju, a pomoć ne smije postati prisila.

Kako su se vojni zadaci po nekim segmentima umnogome približili policijskim, to je i upotreba policijskih sredstava i postupaka u vojnim redovima u porastu. Policija u načelu smrtonosnu silu koristi samo u slučaju krajnje nužde, pa je vremenom razvila niz postupaka za očuvanje javnog reda koji se uslovno mogu nazvati nesmrtonosnim.

Vojske su se naravno okrenule policijskim iskustvima održavanja reda jer im je to sve važniji dio posla u mirovnim misijama. Pri realizaciji ovih zadataka osnovni problem predstavlja djelovanje protiv pojedinca, agresivnog i spremnog na izazivanje nereda i sukoba. Njegovo brzo smirivanje bez ugrožavanja nedužnih posmatrača i onih koji provode red, te konačno i bez ozbiljnog ozlijeđivanja samog izgreznika postaje imperativ i vojnicima. Jedna od zanimljivijih mogućnosti je upotreba elektro-šok uređaja, odnosno oružja za onesposobljavanje.

Vodeći proizvođač te tehnologije u svijetu je američka kompanija "Taser". S obzirom na to da ovu tehnologiju policija uspješno koristi dugi niz godina, u posljednje vrijeme je

ČETIRI STEPENA TAJNOSTI

Direkcija za zaštitu tajnih podataka obavlja poslove primjene standarda i propisa u oblasti zaštite tajnih podataka, zatim, organizuje vršenje poslova organa u vezi sa razmjenom tajnih podataka sa stranim državama i međunarodnim organizacijama, organizuje vršenje poslova koji se odnose na obezbjeđenje zaštite tajnih podataka koji su povjereni Crnoj Gori od strane drugih država i međunarodnih organizacija i postupa po zahtjevima za izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima. Takođe, vodi evidencije o izdatim dozvolama za pristup tajnim podacima, izrađuje i vodi Centralni registar tajnih podataka i tajnih podataka strane države ili međunarodne organizacije, preduzima mjere radi obuke korisnika tajnih podataka i organa za postupanje sa tajnim podacima u skladu sa standardima i propisima i obavlja druge poslove utvrđene ovim zakonom.

Razmjena tajnih podataka sa stranim državama i međunarodnim organizacijama vrši se preko Direkcije, osim ako je posebnim zakonom ili ratifikovanim međunarodnim ugovorom drukčije određeno. Direkcija informiše stranu državu, odnosno međunarodnu organizaciju o bezbjednosti stranih tajnih podataka koje je Crna Gora predala stranoj državi, odnosno međunarodnoj organizaciji.

Prilikom izrade Zakona o tajnosti po-

dataka odustalo se od pristupa određivanja tajnosti podataka po vrstama (državna, službena, poslovna, vojna tajna) i prihvaćena je podjela po stepenima tajnosti podataka („STROGO TAJNO“, „TAJNO“, „POVJERLJIVO“ i „INTERNO“), koji su usklađeni sa savremenim standardima tajnosti podataka zemalja EU i NATO, te drugih razvijenih zemalja. Na ovaj način osigurana je odgovarajuća pravna zaštita tajnih podataka koji nastaju u radu ili se koriste, kao i pristup po principu „potrebno je da zna“.

Tajni podaci su takvi podaci čijim bi otkrivanjem od strane neovlašćenog lica nastupile ili mogle nastupiti štetne posljedice za bezbjednost Crne Gore.

Tajni podaci se mogu koristiti samo u svrhu za koju su prikupljeni i za vrijeme potrebno za postizanje te svrhe i ne mogu se odrediti kao takvi ako određivanje tajnosti ima za cilj prikrivanje izvršenog krivičnog djela, prekoračenja ili zloupotrebe ovlašćenja ili drugog nezakonitog akta ili postupanja ili administrativne greške.

„Potrebno je da zna“ („need to know“) - je princip kojim se utvrđuje opravdana potreba nekog lica za korišćenjem tajnih podataka radi izvršavanja njegovih poslova na osnovu izdate dozvole za pristup tajnim podacima;

Podatak se može označiti tajnim ako je to neophodno u demokratskom druš-

SEMINARI OD 6. MAJA

Direkcija za zaštitu tajnih podataka će 6. maja početi sa održavanjem seminara iz oblasti zaštite tajnih podataka, koji će biti namijenjeni službenicima u čijem radu nastaju tajni podaci ili ih koriste. Seminari će biti održani u prostorijama Uprave za kadrove.

tvu i ako je interes za označavanjem tajnosti značajniji od interesa za slobodnim pristupom informacijama. Ovlašćeno lice za određivanje stepena tajnosti podatka dužno je da obrazloži putem rješenja zbog čega je taj podatak tajni i određuje stepen njegove tajnosti. Ako dokument sadrži podatke koji se mogu označiti različitim stepenima tajnosti, ovlašćeno lice za određivanje stepena tajnosti podatka dužno je da svaki podatak označi odgovarajućim stepenom tajnosti.

B.D, P.K, I.P.

Jozef Helcl: MISIJE EU SVE VAŽNIJE

Vojni ataše Republike Austrije pripremio studiju „Evropska politika bezbjednosti i odbrane u funkciji jačanja Evropske unije“

Vodeće evropske države su krajem 20. i početkom 21. vijeka pokazale privrženost traganju EU za zajedničkom politikom u oblasti bezbjednosti i odbrane, koja je definisana kao Evropska politika bezbjednosti i odbrane (European Security and Defense Policy - ESDP). Svaka članica evropske asocijacije dala je određeni doprinos razvoju toga koncepta. Suština je u tome da, „uprkos primjedbama SAD, Evropa nastavlja sa svojom strateškom vizijom, s ciljem da više u odbrani ne zavisi od američkih raketa i spremna da negoduje protiv politike SAD, kao u slučaju preventivnog udara na Irak“.

Odredbe zajedničke spoljne i bezbjednosne politike su se razvile iz Ugovora iz Amsterdama, 2. oktobra 1997, i Ugovora iz Nice, 26. februara 2001. Rad i sposobnosti za civilni i politički krizni menadžment zajedničke spoljne i bezbjednosne politike su i dalje isključivo zavisni od političke volje država članica EU.

Pored saradnje sa NATO, EU na planu bezbjednosti i odbrane sarađuje i sa drugim međunarodnim organizacijama. Prije svega, sa Ujedinjenim nacijama i Organizacijom za evropsku bezbjednost i saradnju.

Zajednički sporazum između EU i NATO, 16. decembra 2002. je ovlastio EU da koristi kapacitete NATO za planiranje i logistiku.

Zajednička politika odbrane

Zajedničku spoljnu i bezbjednosnu politiku (ZSBP) reguliše Ugovor o EU, čiji su ciljevi jačanje bezbjednosti Unije i njenih država, članica, u svim njihovim formama, kao i postepeno utvrđivanje zajedničke politike odbrane. Zajednička spolj-

na i bezbjednosna politika ne tretira poseban karakter bezbjednosne i odbrambene politike pojedinih država pogotovo članica NATO. Od 2008. godine 21 država od 27 članica EU su i članice NATO. Finska, Irska, Malta, Austrija, Švedska i Kipar ostaju države sa statusom neutralnosti, u međunarodno-pravnom smislu. Danska - po odredbi iz Edinburga - „ne sudjeluje u izradi i sprovođenju odredbi i mera Unije, koje se odnose na politiku odbrane“. Stoga Danska nije obavezna da sudjeluje u finansiranju operativnih zadataka ili da obezbijedi EU vojne snage.

Na temelju Ugovora iz Lisabona, EU se razvila u bezbjednosno-političku zajednicu podrške. Tako, u slučaju oružanog napada na teritoriju članice [...] ostale članice po členu 51 Povelje UN moraju da daju podršku i pomognu koliko god je u njihovoj moći. To ne dotiče poseban karakter politike bezbjednosti i odbrane određenih članica. U tom smislu i takozvane neutralne države unutar EU imaju obavezu da pruže kolektivnu podršku.

Iz toga je proistekla Solidarna klauzula koja implicira korišćenje cjelokupnog instrumentarijuma Unije za zaštitu stanovništva i demokratskih institucija. Unija mobilizuje „sva sredstva koja su na raspolaganju, uključujući i vojna sredstva koja su joj pružena od strane članica“, kako bi zaštitila demokratske institucije u slučaju terorističkog napada i za podršku u slučaju prirodne katastrofe ili katastrofe prouzrokovane od strane čovjeka.

Za razvoj ESDP izuzetno su značajni Petersberg - zadaci, kojima se obezbjeđuje da vojske njenih članica osiguraju buduću politiku EU i jačanje evropskih stubova NATO.

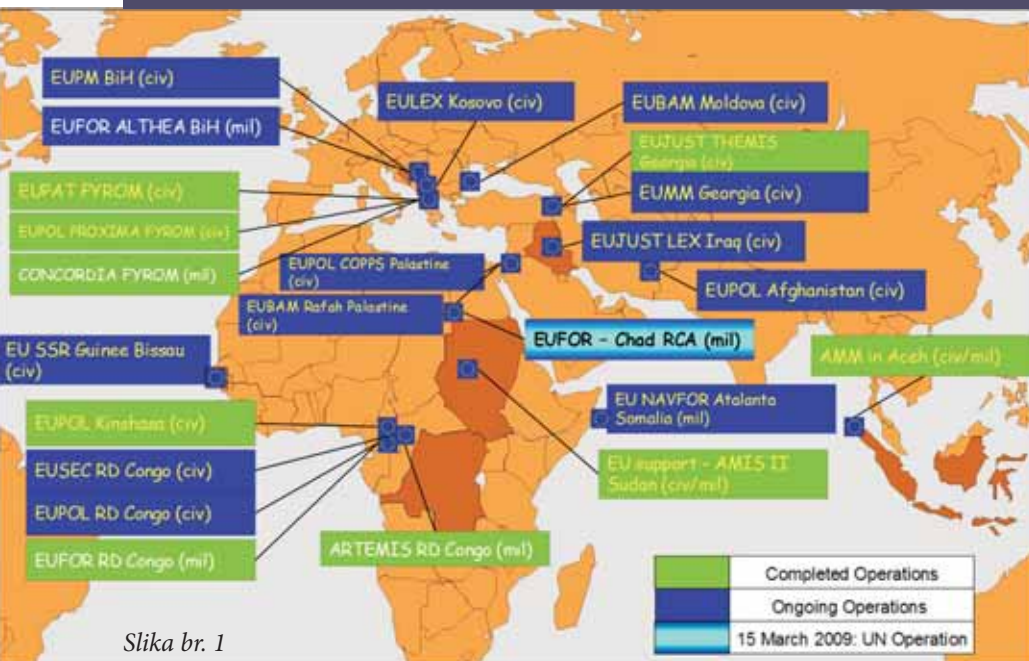

Jozef Helcl

Od 2003. godine 23 misije EU

Od uspostavljanja prvih operacija EU u okviru EPBO, početkom 2003. godine, sprovedene su već 23 misije i spektar se konstantno širi. U 2005. godini misije su dostigle svoj vrhunac. (slika br. 1)

Misije traju relativno kratko, tako da je devet misija već završeno. Pored toga, personalni i finansijski obim tih EU - operacija je relativno ograničen, ako se one uporede sa operacijama NATO ili UN. Vojne operacije se isključivo sprovode u okviru mandata Savjeta bezbjednosti UN. Evropska unija tu djeluje kao „primalac zadatka“ UN i potpomaže efektivni multilaterizam, što u slučaju civilnih misija nije tako. Tu se EU pokazuje kao akter koji samostalno djeluje. Šest aktuelnih misija je na Bliskom istoku i Zapadnom Balkanu, koje su u političko-geografskom okviru cilja, i još pet aktu-

Slika br. 1

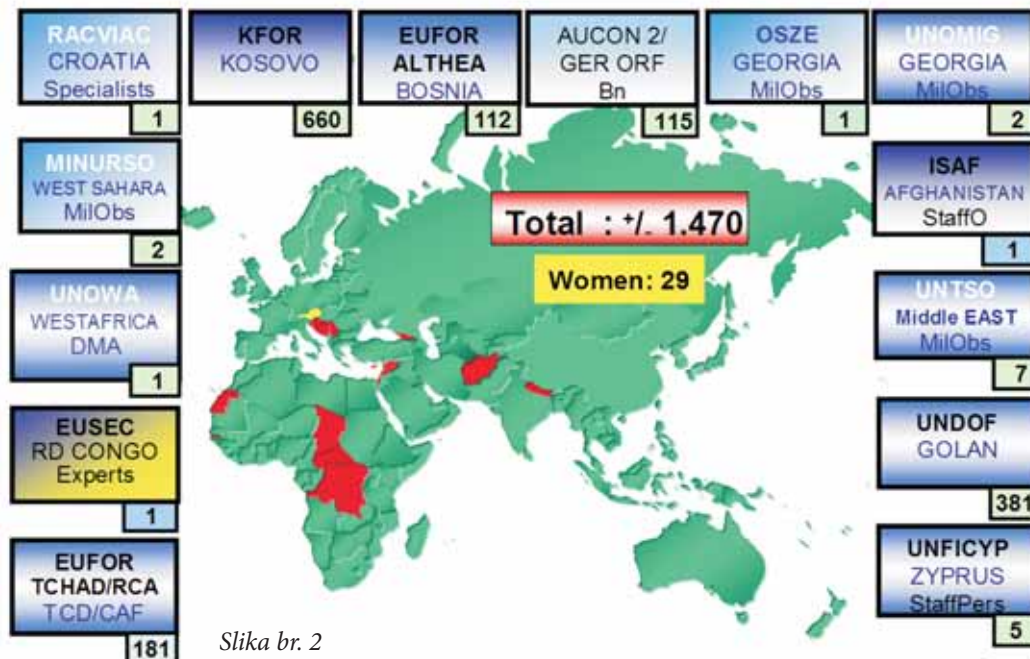
elne misije se odvijaju na prostorima Centralne Afrike. Što se tiče „živih“ misija EU, Austrija trenutno ima kontingent na Golanu, u Bosni, na Kosovu i u Čadu. Oko 1.500 austrijskih vojnika učestvuje u intervencijama u inostranstvu. Upoređeno sa veličinom stanovništva i armijom, Austrija ima veliki udio u međunarodnim intervencijama. Prioritet Austrije je učestvovanje u misijama EU, ali i u NATO i UN. (slika br. 2)

Kriza kao nova realnost

Ekonomska kriza smanjuje mogućnosti država da samostalno obezbijede adekvatne kapacitete i sposobnosti za odbranu. Pojačana integracija politike bezbjednosti i odbrane u okviru EU je najadekvatnija reakcija na promijenjene globalno-strateške uslove. Aktivnim doprinosom ESDP i učešćem u zajedničkim evropskim aktivnostima, pojedinačna država članica EU jača svoje bezbjednosno-političke sposobnosti djelovanja i svoju međunarodnu ulogu. Bezbjednosno-politička integracija u evropskom kontekstu dovodi do ponovnog dobijanja mogućnosti odlučivanja i do promjenjene forme zajedničkog izvršavanja suvereniteta.

Strategija izolacije i međunarodno odvajanje na osnovu ideoloških razloga ili samostalnosti dovodi do bezbjednosno-političke izolacije. To se posebno odnosi na male države, koje zbog toga imaju ogra-

ničene mogućnosti djelovanja. Budući da male države, članice EU, na izvjestan način profitiraju od pripadanja supranacionalnoj integraciji, trebalo bi da u daljem procesu odbrambeno-političke kooperacije predstavljaju naročito motivisanu grupu za razvoj ESDP. Proaktivni pristup malih država ESDP, u aktuelnoj fazi njenog razvoja, pruža šansu upravo tim državam da steknu više uticaja u ostvarenju sopstvenih ciljeva i interesa. Integracija vojnih snaga obećava veću efikasnost u intervencijama, kada je ograničen vojni budžet, kao i poboljšanu efikasnost u ostvarivanju ciljeva kada je razvoj novih vojnih sposobnosti u pitanju.

Slika br. 2

Dinamika koja je nastala zbog Evropske strategije bezbjednosti 2003. dovodi kod ESDP do sve više misija koje šire i uzdižu značaj EU, čime je ova evropska integracija postala jedan od najznačajnijih partnera za razgovor u kriznim situacijama - pored SAD. To je postalo očigledno tokom francuskog predsjedavanja Evropskom unijom u drugoj polovini 2008. godine, kada je dokazana kompetentnost u rješavanju konflikta između Rusije i Gruzije, ublažavanju posljedica finansijske i ekonomske krize, kao i tokom upravljanja konfliktom u vezi sa isporukom ruskog gasa Evropi preko Ukrajine. Time se EU iskazala kao uticajan akter.

EU, zbog nedostatka alternativa, sama sebe često vidi kao nekog ko i na svjetskom nivou treba da preuzme odgovornost. To se prije svega odnosi na pitanja iz sfere ZSBP/ ESDP. Značajan je doprinos EU u suzbijanju ekonomske krize tokom 2008. i početkom 2009. Posebno treba da se istakne uloga EU u smirivanju sukoba u pojasu Gaze. Aktuelne misije EU u Somaliji su vrlo uspješne protiv piratskih aktivnosti. Međutim, angažovanje na svjetskom nivou ima kao konsekvencu da EU mora da bude spremna da djeluje svuda na svijetu. U tom smislu je neophodan razvoj kapaciteta EU, posebno onih koji se odnose na ESDP i, naravno, povećanje sredstava.

Novo proširenje NATO

ČLANICE ALBANIJA I HRVATSKA

Albanija i Hrvatska postale su punopravne članice NATO, nakon što su 1. aprila njihovi ambasadori u američkom Stejt departmentu predali dokumente o ratifikaciji pristupanja Alijansi. Generalni sekretar NATO Jap de Hop Shefer uputio je Tirani i Zagrebu čestitke, dodajući da "sada kada su postale članice NATO, Albanija i Hrvatska dijele dobrobit i odgovornost kolektivne bezbjednosti." Dvije zemlje pridružile su se državama članicama NATO saveza na samitu u Strazburu i Kelu. Američki predsjednik Barak Obama liderima dviju zemalja uručio je primjerke Vašingtonskog sporazuma, kojim je ta organizacija ustanovljena. On je potpisan prije 60 godina, 4. aprila 1949. godine. Uz Hrvatsku i Albaniju, NATO sada ima 28 članica.

Raspoloženje u Tirani je bilo slavljeničko. Članstvo je proslavljeno velikom vojnom paradom i koncertom. Na najvišoj zgradi u Tirani divovski sat otkucavao je minute do ulaska Albanije u NATO. Za razliku od Albanije, javnost u Hrvatskoj članstvo u NATO prihvatila je bez veće euforije.

Hrvatski predsjednik Stjepan Mesić potvrdio je da je „Hrvatska imala dva strateška spolj-nopolitička cilja - ulazak u EU i NATO. Uslaskom u Sjevernoatlantski savez ostvaren je prvi od tih dvaju ciljeva". On je istakao da je punopravnim članstvom u NATO ostvarena bezbjednost za zemlju. Podsjetio je da NATO nije samo vojni savez, „već savez koji štiti demokratske vrijednosti", pa članstvo „potvrđuje da je Hrvatska usvojila i brani visoke demokratske standarde". Učlanjenjem u NATO Hrvatska „ulazi u krug ekonomski razvijenih zemalja s kojima će moći da razvija privredne odnose snažnije nego do sada, što će se sigurno odraziti i na ekonomiju", zaključio je Mesić.

Hrvatska je ušla u Partnerstvo za mir (PzM) 2000. godine, čime je započeo njen proces pristupanja. U maju 2002, dobija poziv da uđe u

Sali Beriša (Premijer Albanije) i Ivo Sanader (Premijer Hrvatske) na ceremoniji pristupanja NATO

Akcion plan za članstvo u NATO (Membership Action Plan - MAP), čime je potvrđena politika "otvorenih vrata" Alijanse. Zvaničan poziv za ulazak u NATO Hrvatska je dobila na samitu Alijanse 2008. u Bukureštu. Hrvatska je u okviru priprema za članstvo, donijela Dugoročni plan razvoja Oružanih snaga za period od 2006. do 2015. godine. Prema tom dokumentu, OS RH neće prelaziti 16.000 profesionalnih vojnih lica, 2.000 civilnog osoblja, 2.000 dobrovoljnih regruta godišnje, te 6.000 pripadnika ugovorne rezerve. Najkasnije od 2010. godine OS RH će se isključivo popunjivati dobrovoljcima.

Albanija je, takođe, zvaničan poziv dobila na prošlogodišnjem NATO samitu. U Sjevernoatlantski savjet za saradnju ušla je 1992. i postala članica PzM 1994. Ubrzo poslije ulaska u PzM, Albanija je predstavila plan vojne saradnje i reformi: uspostavljena je mala i dobro obučena vojska od 16.000 pripadnika, u skla-

du sa zahtjevima Alijanse. Od pada komunizma, Albanija je odredila da je članstvo u Alijansi jedan od njenih prioriteta.

I hrvatske i albanske snage učestvuju u NATO misiji u Avganistanu. Zagreb je od 2003. godine učestvovao u operacijama NATO, uključujući i misije KFOR i ISAF u Avganistanu. Alijansa je 2007. organizovala vojnu vježbu u Hrvatskoj, prvi put u nekoj zemlji nečlanici. Albanski vojnici učestvovali su u raznim operacijama NATO, sa više od 3.300 pripadnika u različitim misijama od 1996. godine. Albanske snage učestvovala su u mirovnim operacijama NATO u Bosni, misiji ISAF u Avganistanu i misiji koalicioni snaga u Iraku.

Ulazak Hrvatske i Albanije predstavlja šesto proširenje NATO od njegovog osnivanja, i broj članica porastao je sa početnih 12 na današnjih 28 zemalja.

Zorica Minevska

KAD JE NEVOLJA, TU JE VOJSKA

Da je Vojska Crne Gore, osim glavnih zadataka, spremna da uvijek pritekne u pomoć ljudima u nevolji, najbolje je potvrđeno ovih dana kada je u nabujaloj rijeci Cijevni nastradala dvadesetogodišnja Danijela Nikač Berišaj.

Petog dana traganja za nastradalom djevojkom, a po odluci ministra odbrane, pripadnici Pomorskog odreda Vojske Crne Gore uključili su se u traganje. Već sutradan na 300 metara od mjesta nesreće u nabujaloj Cijevni ronionci Pomorskog odreda pronašli su njen automobil, koji je, uz angažovanje mehanizacije preduzeća „Elevator“ izvučen na obalu. Nažalost, u olupini automobila nije bilo i tijelo nesrećne djevojke, pa je traganje nastavljeno.

U akciji traganja za tijelom pokojne Danijele svakodnevno je bilo angažovano 16 pripadnika Pomorskog odreda, sa potrebnom ronilačkom opremom i medicinski tim iz sastava Vojno-medicinskog centra Logističke baze.

U mjestu Kuće Rakića, 13. aprila, tokom akcije traganja, zatekli smo i komandanta Mornarice kapetana bojnog broda Rajka Bulatovića, koji nam je saopštio da su ronionci Pomorskog centra ispitali sva mjesta u rijeci od mosta u selu Dinoša do Kuće Rakića, gdje se iole sumnjalo da bi se tijelo nesrećne djevojke moglo nalaziti. On je istakao da su ronionci preduzeli sve, uz maksimalno psihofizičko naprezanje i angažovanje raspoloživih tehničkih sredstava, da pronađu tijelo.

Bulatović kaže da ronilac ide u zonu samo ako je prethodno zaključeno da bezbjedno može izvršiti zadatak. Poseban problem za ronioce predstavlja traganje ispod slapa kod Kuća Rakića, gdje Cijevna u dužini od oko 50m gotovo ponire, gdje ogromna količina vode pada u uski otvor. U takvoj situaciji ronionci rone u paru vezani tzv. „bratskim konopom“ i osigurani užadima od strane ljudstva na obali.

Sa ronionicima pod vodom pomoću specijalnog uređaja za podvodno održavanje veze vezu održava komandant Pomorskog odreda major Slobodan Tomašević. On naglašava da je ronjenje pri temperaturi vode od oko 8°C, pri izuzetno jakim strujama, relativno slaboj vidljivosti i pri postojanju velikog broja škrapa i vrtača pod vodom, gdje snažne struje nemaju pravilno kretanje, izuzetno složeno i opasno. No, i pored toga ronionci su zaranjali i ispitali metar po metar opasnog korita rijeke.

Prilikom izronjenja jedan od ronilaca nam je rekao da je pod vodom „usko, mračno, brzo i hladno“. „Da bih se kretao moram po stijenama da čupam noktima, inače me struja nekontrolisano nosi“, kaže on.

Nažalost, svi naponi ronilaca da pronađu tijelo Danijele Nikač Berišaj nijesu dali rezultate. Njeno tijelo je dvanaestog dana od nesreće isplivalo na površinu.

ppk. Marinko M. Slomo

POMOĆ U SNIJEGU

Nijesu samo ronionci i specijalno obučeni pripadnici Vojske ti koji priskaču u pomoć narodu. Svi pripadnici Vojske su tu kada je pomoć potrebna. To se povrdilo i na zaleđenim vrletima Lovćena kada je pomoć bila potrebna radnicima Radio-difuznog centra.

Na 300 metara od objekta Radio-difuznog centra, gdje je sniježni pokrivač bio u zaleđenom stanju, 18. marta oko 12.50 časova, gospođica Milanka Čipranić se poklizala i skliznula u provaliju dubine oko 400 metara. Pripadnici Centra za komunikacije i komandno-informacione sisteme Vojske Crne Gore Džoganović Milutin i Joksimović Vladeta, dežurni na objektu Vojske Crne Gore na Lovćenu, zahvaljujući dugogodišnjem iskustvu, uspjeli su da je pronađu i izvuku u kratkom vremenskom periodu. Slična situacija se dogodila nakon nekoliko dana, 25. marta, kada je zahvaljujući brzom intervenciji pomenutih pripadnika Vojske spašen i Saša Đikano-
vić.

Povodom jubileja NATO

Zašto je NATO-u potrebna Crna Gora?

Tekst je objavljen u publikaciji "Kompas za mir" koja je izdata povodom 60. godišnjice NATO

Crna Gora želi da postane članica NATO. Crna Gora je strateški obavezana kolektivnom sistemu bezbjednosti i shodno tome izgradnji svojih odbrambenih kapaciteta. Crna Gora uspješno sprovodi reforme svojih institucija u skladu sa principima savremenih demokratskih država. Crna Gora je u programu Partnerstvo za mir, Crna Gora je finalizovala IPAP, IPP, PARP, Crna Gora učestvuje u Intenziviranom dijalogu, Jadranskoj povelji, sertifikovala je Bezbjednosni sporazum, podnijela aplikaciju za MAP, Crna Gora je...

Sačekajte trenutak. Nešto ovdje nije u redu, nešto je neobično ovdje. Ova zemlja je povratila svoju nezavisnost u maju 2006. godine, prije skoro tri godine. I gdje je Crna Gora pozicionirana? Na Zapadnom Balkanu. Brzi voz sa Balkana. Da li ste čuli nešto takvo? I da li je tako nešto uopšte moguće?

Kako god, idemo redom.

Sve gore pomenuto, i više, što je Crna Gora postigla na njenom putu u NATO urađeno je uspješno i kvalitetno. Ne na osnovu njenih indikatora, već na osnovu indikatora ljudi iz NATO. Prema indikatorima i izvještajima eksperata Alijanse

koji su vršili monitoring, savjetovali i pružali pomoć na njenom dosadašnjem putu. I učinila je to veoma brzo. Krajnje je vrijeme da neko sa Balkana krene ubrzanim putem. Sada Crna Gora kuca na vrata MAP-a sa svojom aplikacijom. Čekajući na saveznike da otvore vrata i omoguće dalje učenje, dalji razvoj, dalji progres, i zašto da ne, dalji uspjeh.

Nastavimo dalje.

Crna Gora je postavila sebi obavezu da postane član NATO. Crnogorska javnost sve više shvata značaj jednog takvog kolektivnog sistema bezbjednosti, građani Crne Gore sve više shvataju da je Crnoj Gori potreban NATO. Ali da li je NATO potrebna Crna Gora? Kakvu korist ima NATO od budućeg članstva Crne Gore u Alijansi? Ili je NATO toliko konforan da ne sastavi slagalicu budućeg balkanskog i evropskog sistema bezbjednosti savezništva sa Crnom Gorom?

Crna Gora je izgradila dobre odnose sa svim zemljama Balkana, ne postoji otvoreno pitanje ili neriješen problem sa komšijskim zemljama, potpisani su Memorandumi o razumijevanju u oblasti odbrane sa svim zemljama regiona, i mnogim drugima takođe. Na unutrašnjem planu gradi međunacionalnu, međuetničku i međuvjersku harmoniju.

Zahvaljujući svojoj inostranoj politici Crna Gora je prepoznata kao faktor stabilnosti i mira na Balkanu i u Evropi.

Pridruživanjem Crne Gore, NATO bi bio obogaćen sa novim članom u važnom dijelu odbrambene i bezbjednosne zone u Evropi. U strukturi Alijanse bio bi uključen još jedan dio teritorije Evrope, jedan dio neba Evrope i istočna obala Jadranskog mora bi bila obuhvaćena.

Pridruživanjem Crne Gore, saveznici bi dobili pouzdanog i istinskog saveznika spremnog da aktivno doprinosi i učestvuje u naporima Alijanse da sačuva i ojača mir, stabilnost i demokratiju u okvirima svojih kapaciteta i shodno svojoj veličini. Crna Gora je već ostvarila sve zakonske preduslove za članstvo u odbrambenim i bezbjednosnim snagama za učešće u operacijama očuvanja mira.

Crna Gora je preduzela ozbiljne pripreme za svoje buduće članstvo u NATO. NATO podržava Crnu Goru u svojim naporima i priprema za članstvo. U što kraćem roku, nada se Crna Gora. I MAP je sljedeća stanica crnogorskog brzog voza.

Pomoćnik ministra odbrane
Draško Jovanović

Komandant Mornarice VCG primio komandanta broda "COMMANDANT BIROT"

Komandant Mornarice Vojske Crne Gore kapetan bojnog broda Rajko Bulatović primio je komandanta broda Mornarice Republike Francuske "COMMANDANT BIROT" kapetana korvete Ludovika Poitua sa saradnicima. Sastanku je prisustvovao i francuski vojni ataše u Crnoj Gori. Brod "COMMANDANT BIROT" (F-796) boravio je u radnoj i prijateljskoj posjeti Crnoj Gori. Na brodu je upriličen prijem kojem je prisustvovao i načelnik Generalštaba VCG viceadmiral Dragan Samardžić.

Potpisan Ugovor o ekspertskim uslugama

Ministar odbrane Crne Gore Boro Vučinić i predsjednik američke korporacije MPRI general Karl E. Vuono potpisali su Ugovor o pružanju ekspertskih usluga u oblasti odbrane i vojske.

Ugovor je zaključen na jednu godinu, a predviđa pružanje ekspertskih usluga od strane te renomirane korporacije Ministarstvu odbrane u razvoju politike odbrane i procedura, planiranju, upravljanju krizom, bezbjednosti obalskih granica, kao i obuci visokih službenika Ministarstva i pripadnika Vojske Crne Gore. Posebna pažnja biće posvećena pripremama pripadnika VCG za učešće u mirovnim misijama.

Danska donacija za vojni aerodrom

Ministar odbrane Crne Gore Boro Vučinić i direktor Sektora za imovinu i infrastrukturu Ministarstva odbrane Kraljevine Danske pukovnik Klaus Utrup potpisali su Protokol o donaciji, u iznosu od 160.000 eura, namijenjenoj za renoviranje objekta za smještaj oficira, podoficira i pitomaca na vojnom aerodromu Golubovci.

Ministarstvo odbrane Kraljevine Danske doniralo je do sada 763.200 eura za brojne projekte crnogorskog Ministarstva odbrane i Vojske.

Novičević sa kadetima

Pomoćnik ministra odbrane dr Rajko Novičević, primio je 16. aprila kadete Vojske Crne Gore koji se školuju na vojnim akademijama u Grčkoj, a koji su tokom Vaskršnjih praznika došli kući.

Novičević je zahvalio kadetima na odzivu i trudu koji ulažu da bi uspješno savladali predviđene sadržaje osposobljavanja i grčki jezik. Istakao je da je Ministarstvo odbrane obaviješteno od strane grčkih kolega da su naši kadeti jedni od najboljih na školovanju i da postižu zavidne rezultate. Kadetima su, kao poklon, uručeni laptop računari.

Ekipa VCG učestvovala na turniru u futsalu (CISM - FIFA Futsal KUP 2009)

Ekipa VCG učestvovala je na turniru u malom fudbalu održanom u Beogradu od 13. do 19. aprila. Na turniru su učestvovali i ekipe Oružanih snaga Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Makedonije, Slovenije i Srbije. Turnir je održan pod pokroviteljstvom CISM (Međunarodni vojni sportski savjet) i direktno je sponzorisan od FIFE. Naša ekipa na turniru je zauzela peto mjesto.

Na sastanku organizacionog tijela predloženo je da ovaj turnir postane tradicionalan, a država domaćin mijenjala bi se svake godine.

MEĐU KOPAČIMA ZLATA

Pripadnik VCG nastavlja svoju priču iz misije u Liberiji

Vladin kamp koji je formiran duboko u džungli oko rudnika zlata - koliko god zvučalo egzotično, je ustvari naselje 10.000 nevoljnika koji su došli ne da se obogate nego da prežive. Do kampa se dolazi isključivo helikopterom, pošto puteva do tamo - nema.

Sudija za prekršaje

Za ovu patrolu sam dobio i obezbjeđenje - jedno odjeljenje pakistanskih vojnika. Zlu ne trebalo. Let je trajao oko 45 minuta. Iz vazduha, kamp je izgledao kao ostrvo usred mora drveća sa gomilom kućica. Oko kampa, među posjećenim stablima vidjeli su se bezbrojni krateri, kao poslije bombardovanja - ovo je bio rudnik površinskog kopa. Svako ko plati 150\$ ima pravo da kopa u potrazi za zlatom godinu dana. 470 kopača sa dozvolom svaki dan zalazi sve dublje u džunglu. Životinjski svijet, ne računajući

zmije, je skoro potpuno istrijebljen. Ovdje ne postoji sindikat i topli obrok, svako se sam snalazi za hranu.

Sletjeli smo na obod kampa. Trebalo nam je još 20 minuta pješke kroz lavirint uzanih i izlokanih ulica da dođemo do kuće od blata koja je predstavljala administrativno središte. Masa ljudi nas je pratila. Od zvaničnika je bio prisutan lokalni sudija. Nakon predstavljanja ušli smo u prostoriju koja je imala samo jedan stari sto i nekoliko klupa, ovo je bila sudnica.

Dok sam prelazio pitanja iz upitnika, sudnica se polako punila. Svako je htio nešto da vidi. Ispostavilo se kasnije - i da kaže. Nakon desetak minuta razgovora sam saznao da kamp ima samo jedan bunar i da se za piće koristi voda iz potoka, da šest policajaca nema vozilo i policijsku stanicu nego rade u jednoj privatnoj kući, da jedna mala ambulanta očigledno nije dovoljna na njih deset hiljada i još gomilu stvari koje su nezamislive u 21. vijeku. Nasuprot sudiji koji je sve ovo uspijevao da izgovori sa izvjesnom dozom humora, gomili koja se skupila u i oko sudnice nije bilo do smijeha. Sve glasnije su počela da čuju pitanja tipa: šta UN namjerava da uradi za njih, zašto vlada ne brine o njima... U jednom trenutku masa se pretvorila u jedno tijelo koje je urlalo. Situacija je izmicala kontroli. Kratko sam pogledao pakistanskog kapetana. Njegovi vojnici su sada bili neupotrebljivi. U sudnici

je bio samo jedan, četvoricu ispred je masa potpuno opkolila, a ostali su obezbjeđivali helikopter. Iako sam situaciju sa nekontrolisanom masom imao na obuci, osjetio sam da znoj koji mi natapa uniformu ne ide samo zbog vrućine. Reagovao sam instiktivno. Skočio sam na sto ispred sudije i glasom nadjačao masu koja je vikala i mahala rukama. Pokazujući prstom na najglasnijeg među njima pitao sam da li on očekuje da mu ja iz svog džepa za pet minuta riješim sve probleme koje ima u životu? Pošto je nastao tajac, ponovio sam pitanje. Nijesam čekao odgovor. "Ja sam vojni posmatrač UN. Ovdje sam da skupim podatke o vašim uslovima života. O vašim problemima će čuti oni kojima pišem izvještaj. Ukoliko ne prestanete da vičete prekinuću svaki razgovor i vjerujte mi, biću posljednji pripadnik UN kojeg ste vidjeli u kampu!". Ovo je upalilo, masa se potpuno utišala. Rekao sam sudiji da hoću potpuno praznu sudnicu ako mu je u interesu da nastavimo razgovor. Dok sam silazio sa stola i dok je masa polako napuštala sudnicu pola u šali me je upitao: "Jesu li svi u vašoj zemlji tako opasni?".

Nakon završenog razgovora, bezbjedno smo stigli do helikoptera. Nakon slijetanja treba da napišem izvještaj i javim kući da sam se i danas vratio živ i zdrav. Sjutra je nova patrola.

Branko Đurđić
Greenville, UNMIL

NOVA LETAČKA OPREMA ZA PILOTE

Piloti i drugo letačko osoblje Vojske Crne Gore, koji su doskoro imali pohabanu i dotrajalu opremu, konačno, dobili su uniformu dostojnu ove profesije.

Po prvi put, u istoriji vojnog vazduhoplovstva na ovim prostorima, piloti su dobili kombinizon, urađen od NOMEX materijala po MIL (vojnom) standardu, koji ih štiti od plamena i visoke temperature. Na bazi dugogodišnjeg iskustva, a koristeći iskustva i drugih armija, dizajniran je kombinezon koji je po određenim rješenjima jedinstven u svijetu. Pored toga, kad se na kombinezon postave oznake i amblemi, dobija se jedinstvena i originalna cjelina, upravo jedinstvena, prepoznatljiva i prilagođena svjetskim standardima. U izboru materijala se naročito vodilo računa o klimatskim uslovima koja vladaju na ovom prostoru. Nije lako napraviti kombinezon u kome će se pilot osjećati prijatno na temperaturi od +40°C. Period koji je ispred nas pokazaće da li se uspjelo u tome.

Veliki dio kompleta letačke opreme isporučila je firma LSI (Life Support International). To je vodeća američka kompanija koja se bavi snabdijevanjem vojske, policije i drugih službi širom svijeta specijalnom zaštitnom opremom i opremom za spasavanje. Između ostalog, snabdjeva armije Amerike, Italije, Njemačke, Japana, Kanade, Australije, Indije, Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine itd.

Slušalice i antifoni, koje će ubuduće koristiti naši piloti, su proizvod američke renomirane firme „David Clark company inc”. Pilot-ski nož je proizvod, takođe, američke renomirane firme „GERBER”, a tu su i JEP-PESEN, SCOTT WINGS, ALPHA, American optical idr.

Takođe, po prvi put piloti su dobili naočare koje su na ovim prostorima u većem dijelu godine, zbog velikog broja sunčanih dana, neophodan dio zaštitne opreme. Korišćenje naočara, pogotovo u uslovima jakog sunca ljeti i zimi, na terenu prekrivenim snijegom, će olakšati izvršenje letačkih zadataka i povećati bezbjednost letjenja. Pored toga u letački komplet ulazi i pojas za spasavanje,

sanitetski komplet za prvu pomoć, komplet signalnih baklji, kompas, baterijska lampa, rukavice od nomex-a kao i kožne rukavice, natkoljena planšeta, pilotski lenjir itd.

Beretka je zamijenjena pilotskom kapom, u boji kombinezona za letače - tehničare, a za pilote sa tamnoplavim obrubom.

Sve oznake na kombinezonu su urađene u kolor i maskirnoj (ratnoj) varijanti.

Projekat nabavke nove letačke opreme izvršen je za relativno kratak vremenski period, uz angažovanje vrlo malo ljudi, s obzirom na to da su mnogi dijelovi kompleta potpuna novina za naše pilote. Odjevni predmeti još nijesu opitovani u realnim uslovima korišćenja, već su samo izvršene hemijske i fizičke analize u akreditovanim laboratorijama. Predstoji period opitovanja letačke opreme, period navikavanja na novine koje su dio modernizacije i standardizacije, period finalizacije projekta.

Potpukovnik Miroljub Antanasijević

Generalni sekretar NATO: PROMJENA OPIISA RADNOG MJESTA?

Pozicija vođenja NATO ne može se prepoznati u odnosu na svoje rane korijene. Rajan Hendrikson objašnjava kako se uloga promijenila, i zašto.

Prilikom osnivanja 1949. godine, NATO nije imao generalnog sekretara. U korejskom ratu, saveznici su stvorili Vrhovnog komandanta Savezničkih snaga. Prvi SACEUR (Vrhovni komandant Savezničkih snaga u Evropi), američki general Dvajt Ejsenhouer stvorio je novi ugled i poštovanje u NATO. Ubrzo postaje jasno da kancelarija SACEUR nije dovoljna za promovisanje potrebnog političkog dijaloga i saradnje među saveznicima.

Kao odgovor na to, Kancelarija generalnog sekretara je formirana na treću godišnjicu NATO 1952. Suština Generalnog sekretara je da pomogne u pronalaženju konsenzusa među saveznicima. Nema pravo glasa u Sjevernoatlantskom savjetu (NAC), već mu je uloga da pokuša da uspostavi saradnju i konsultacije. Njegova ovlaštenja su prilično ograničena. U prvim godinama kao generalni sekretar, Lord Hastings Ismaj je bio u pozadini, nije mu bilo dozvoljeno da govori, bez odobrenja od Saveznika, i nije prisustvovao sastancima Savjeta do 1955.

Ali, od tada, politički vođa NATO se razvio u ključnog, a ponekad, i centralnog donosioca odluka među saveznicima. On se oblikovao kako se Savez razvijao.

Mnoge analize prošlosti i istorije NATO jako malo su posvetile ulozi koju su odigrali 11 generalnih sekretara.

Na primjer, kada govorimo o ranijim generalnim sekretarima, Lordu Piteru Karingtonu (generalni sekretar od 1984. do 1988. godine) posvećeno je vrlo malo pažnje u istoriji. Ipak Karingtonove diplomatske vještine su bile ključne u postizanju konsenzusa u nekim teškim trenucima među saveznicima.

Deveti generalni sekretar NATO Havijer Solana, takođe je pokazao koliki uticaj može imati na odlučivanje. Solanina diplomatija i vještine došle su do izražaja 1998, kada su u Briselu vođene rasprave o tome kako odgovoriti na nasilje i agresiju na Balkanu.

Na samitu u Madridu 1997, kada je rasprava o proširenju NATO postala sporna među saveznicima, Solana je uspio u pronalaženju mogućeg kompromisa koji je rezultirao pozivnicom za članstvo Češkoj, Mađarskoj i Poljskoj.

Svakako, među najuticajnijim generalnim sekretarima NATO je Manfred Vornier. Vornier je prvi i jedini njemački generalni sekretar. On je pomogao u stvaranju novog Strateškog koncepta, koji je dogovoren na samitu u Rimu 1991. To označava početak NATO mirovnih operacija i operacija upravljanja krizom, koji su na razne načine definisali ulogu NATO u svijetu danas.

Osim toga, Vornier je mnogo ranije uvi-

Jaap de Hoop Scheffer, 2004 -

dio prednosti širenja NATO uticaja na Sovjetski Savez, a kasnije i na novonastale demokratije u Istočnoj Evropi. Kroz svoj uticaj promoviše nove odnose u cijeloj Istočnoj Evropi, čime je postavljen temelj za proširenja koja su uslijedila na samitima u Madridu, Pragu i Bukureštu.

Jaap de Hoop Scheffer je takođe stvorio vlastito nasljeđe kao politički vođa NATO. U svom nastojanju da generiše nova partnerstva u borbi protiv terorizma, Scheffer je prenosio NATO poruku širom svijeta. Njegov cilj bio je savez koji može vrlo brzo odgovoriti na nove bezbjednosne izazove i kriza. Scheffer je jasan prioritet dao angažmanu NATO u Afganistanu. Iako se NATO još uvijek suočava sa mnogo izazova u Afganistanu, njegov fokus i predanost uspjehu misije ostaće među njegovim najznačajnijim ostavštinama kao generalnog sekretara.

Savez je na prelasku u novu eru sa novim vođstvom. I trend, od Ismaja do Scheffera, pokazuje da uloga generalnog sekretara nastavlja da se razvija.

Preuzeto iz NATO revije

Lord Ismay
1952 - 1957

Paul Henri Spaak
1957-1961

Dirk U. Stikker
1961 - 1964

Manlio Brosio
1964 - 1971

Joseph Luns
1971 - 1984

Lord Carrington
1984 - 1988

Manfred Vornier
1988 - 1994

Willy Claes
1994 - 1995

Dr. Javier Solana
1995-1999

The Rt. Hon. Lord
Robertson of Port Ellen
1999 - 2003

CRNOGORSKA VOJSKA U EMIGRACIJI

Nestanku države Crne Gore, 1918. godine, prethodila je ne samo emigracija kralja Nikole, već i crnogorske vojske. Kao i kralj i vojska je bila žrtva zakulisne politike koja je imala za cilj da likvidira sve što je bila nezavisna Crna Gora. Kako drugačije objasniti kapitulaciju crnogorske vojske, takoreći, neposredno poslije sjajne pobjede na Mojkovcu nego kao igru tobožnjih ratnih saveznika Crne Gore. Prema istorijskim nalazima, crnogorska vojska je, takođe, spriječena da, kao i srpska, odstupi, preko Skadra, na teritoriju pod kontrolom saveznika. Odbrambene položaje oko Skadra srpski pukovnik Petar Pešić prepuštao je Austrougarima koji su Crnogorcima blokirali puteve za odstupanje.

Praktično, likvidacija crnogorske vojske, uz prisilnu emigraciju kralja Nikole i Vlade Crne Gore, bila je direktna priprema i za konačnu formalnu likvidaciju crnogorske države. Pokušaji obnove crnogorske vojske bili su neuspješni, jer to nije su saveznici odobravali. I tako je došlo do osnivanja crnogorske vojske u emigraciji. Nukleus te vojske činili su ranije internirani vojnici i oficiri iz zarobljeničkih logora koji su emigrirali u Italiju. Njih 120 se skupilo u Feraru, na sjeveru Italije. Kasnije su prebačeni u Kave kod Rima, a od 1919. godine, na osnovu dogovora crnogorske i italijanske vlade, bili su smješteni u Gaeti, malom mjestu između Rima i Napulja. Tu je bilo koncentrisano više od 700 vojnih lica iz Crne Gore. Formiran je

štab crnogorskih trupa.

Glavni cilj vojske u emigraciji bio je da upadne u Crnu Goru i podigne ustanak koji bi poništio odluke nelegalne Podgoričke skupštine i vratio kralja Nikolu na prijesto. Vojska je radi toga redovno vježbala, a u ljeto 1919. godine organizovala je upad oko 70 oficira na teritoriju Crne Gore. Akcija je izvedena između Bara i Ulcinja, ali nije uspjela, kako istoričari ocjenjuju, zbog loše koordinacije. Nakon što je Italija sa novostvorenom Kraljevinom Srba, Hrvata i Slovenaca 1920. godine potpisala Rapalski sporazum, kojim je priznata nova država, položaj crnogorske vojske u emigraciji radikalno je pogoršan. Godinu dana kasnije, ta vojska je razoružana, a veliki broj njenih pripadnika praktično su bili prisiljeni da se vrate u Državu Srba, Hrvata i Slovenaca. Godine 1921. Italija je prestala da materijalno pomaže crnogorsku vojsku. Na kraju te godine crnogorska emigrantska vlada i Vlada Italije postigle su sporazum o povratku u Crnu Goru preostalih pripadnika crnogorske vojske. Predsjednik Vlade i ministar vojni Milutin Vučinić proglasom je pozvao Crnogorce da se vrate u Crnu Goru. Najveći broj se i vratio, a mnogi su iz Italije otišli u SAD, Argentinu, Belgiju i druge zemlje. Neki su pokušali da se domognu i Rusije. Oni koji su ostali u Italiji, bili su, kako su istoričari zabilježili, rastjerani kada je na vlast u toj zemlji došao fašista Benito Mussolini. I tako je završena priča o crnogors-

Štab crnogorskih trupa u Gaeti

koj vojsci u emigraciji, koja je u našoj široj javnosti bila, takoreći, nepoznata sve do prije petnaestak godina. I crnogorska vojska u emigraciji je dio „skrivenih stranica“ novije crnogorske istorije.

I. Despotović

Prvi bataljon crnogorske vojske u Gaeti

Treći bataljon crnogorske vojske u Gaeti

ENGLISH

ORGANIZACIJA

PRESS CENTAR

BIBLIOTEKA

MULTIMEDIJA

NASLOVNA STRANA

KABINET

MINISTAR

ORGANIZACIJA

PITAJTE MINISTRA

KONTAKT

LINKOVI

VLADA
POČETNA STRANA

Najava: Načelnik Štaba Oružanih snaga SR Njemačke general Wolfgang Šnajderhan u zvaničnoj posjeti Crnoj Gori

Načelnik Štaba Oružanih snaga SR Njemačke (General-inspektor Bundesvera) general Wolfgang Šnajderhan, na poziv načelnika Generalštaba Vojske Crne Gore viceadmirala Dragana Samardžića, boraviće u Crnoj Gori, u ponedjeljak, 27. aprila 2009. godine. Pored razgovora sa viceadmiralom Samardžićem, general Šnajderhan sastaje se sa predsjednikom Crne Gore Filipom Vujanovićem i ministrom odbrane Boro Vučinićem. Svečani doček njemačkog načelnika Generalštaba (10.15 sati) na platou ispred Ministarstva odbrane i prijem kod ministra odbrane (10.45 sati) možete snimiti, a nakon sastanaka biće objavljeno saopštenje za javnost... [Opširnije](#)

Ministarstvo odbrane 24.04.2009 16:27

Reagovanje Ministarstva odbrane

U vezi sa danas objavljenim tvrdnjama direktora JP „Vodovod i kanalizacija“ Herceg Novi Zorana Šabanovića u dnevnik listovima Vijesti -Vodovod u mraku i Dan – U mraku zbog 135.000 eura duga, Ministarstvo odbrane reaguje u skladu sa članom 26. Zakona o medijima Crne Gore i koristi pravo na odgovor. Naime, tvrdnje direktora hercegnovskog Vodovoda i kanalizacije o dugovanju Vojske Crne Gore prema tom privrednom subjektu, u iznosu od 150.000 eura apsolutno su neosnovane. Uvidom u stanje na današnji dan, Ministarstvo odbrane je dužno tom preduzeću 41.155.32 eura, od kojih je 26.813.05 eura već predato na plaćanje Državnom trezoru i realizaciju istog dugovanja očekujemo uskoro... [Opširnije](#)

Ministarstvo odbrane 22.04.2009 18:49

Javni poziv za prodaju i dugoročni zakup turističkog kompleksa "Bigovo – Trašte", Kotor

Tenderska komisija za turističku valorizaciju Kumbora, Trašte, Bigova objavljuje javni poziv za učešće na međunarodnom javnom tenderu za prodaju i dugoročni zakup turističkog kompleksa "Bigovo – Trašte", Kotor. Ovdje možete preuzeti oglas... [Opširnije](#) [download](#)

Ministarstvo odbrane 22.04.2009 15:16

Saopštenje: Ministar odbrane Boro Vučinić i direktor Sektora za imovinu i infrastrukturu Ministarstva odbrane Kraljevine Danske pukovnik Klaus Utrup potpisali Protokol o donaciji

Donacija, u iznosu od 160.000 eura, namijenjena je za renoviranje objekta za smještaj oficira, podoficira i pitomaca na vojnom aerodromu Golubovci – Podgorica, a podrazumijeva adaptaciju soba za smještaj, kupatila, krovne konstrukcije, kanalizacije i nabavku namještaja i opreme. Tom prilikom, ministar Vučinić zahvalio se na velikoj podršci koju pruža Kraljevina Danska u reformi sistema odbrane i modernizaciji Vojske... [Opširnije](#)

Ministarstvo odbrane 22.04.2009 13:56

Saopštenje: Kompanija Metro Capital Management Group prezentovala idejno rješenje za valorizaciju lokaliteta Kumbor

Predstavnici kompanije Metro Capital Management Group danas su u Ministarstvu odbrane članovima Tenderske komisije za turističku valorizaciju Kumbora, Trašte – Bigovo, kojom predsjedava ministar odbrane Boro Vučinić, prezentovali idejno rješenje te kompanije za valorizaciju lokaliteta Kumbor. Prezentaciji su prisustvovali ministar turizma i zaštite životne sredine Predrag Nenezić i potpredsjednik Opštine Herceg Novi Vlado Mračević... [Opširnije](#)

Ministarstvo odbrane 21.04.2009 19:06

Saopštenje: Potpisan Ugovor o pružanju ekspertskih usluga iz oblasti odbrane i vojske

PRETRAŽI

Prijavite se na našu mailing listu!

vaš e-mail

PRIJAVI ME

[odjava](#)

KONKURSI

ZAKONSKA REGULATIVA

STRATEŠKA
DOKUMENTA

PARTNERSTVO ZA MIR

VOJSKA REPUBLIKE CRNE
GORE

INTERVJUI

PARTNER

FOTO GALERIJA

AUDIO GALERIJA

AUDIO ZAPIS

Izjava ministra odbrane Republike Crne Gore Bora Vučinića

nakon predaje Prezentacionog dokumenta i potpisivanja Sporazuma o bezbjednosti informacija NATO i Vlade Crne Gore

www.gov.me